

Ejhle, přijde Pán a Bůh náš, cestu připravujeme.
Přijde čekáný Mesiáš, srdce očišťujeme.
Přijde, přijde Vykupitel,
zbožně zaplesejme,
přijde světa obnovitel,
chválu Bohu vzdejme.

Matěj Václav Šteyer (1630 – 1692), jezuita
kancionál český, Praha 1683

OBSAH

Úvodník Úvodní slovo	3
Rozhovor s kněžími litoměřické diecéze na téma advent a vánoční svátky	4
Osobnost Vzpomínka na oseckého opata Bernharda Thebese	7
Představujeme farnost Doksany	8
Církevní stavby v diecézi Lenešice, kostel sv. Šimona a Judy Prackovice na Labem, kostel sv. Matouše	10 11
Spiritualita Juda Makabejský, bojovník za svobodu Božího lidu Svědectví, vyznávání víry na veřejnosti Barokní lidová zbožnost ve světle knih zázraků, poutní místo Bohosudov	12 13 15
Zprávy z diecéze Krátké zprávy	16
Napsali jste Národní pouť Řím 2010 – trvalá motivace pro všední dny	17
Pozvánky Vánoční a novoroční bohoslužby v litoměřické diecézi Pozvánky Knižní nabídka, soutěž	20 22 22

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:**
Karel Pech

*Fotografie bez
uvezení autora
- Jana Michálková,
Miroslav Zelenka*

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
advent 2010 • 15. ročník • 9. číslo • 20 Kč

Našlapaný den

Žijeme v záplavě slov mluvených, psaných, snad i „virtuálních“. A ta slova plynou a plynou, jako plyne voda... A teď, kdo si má obsah toho všeho řečeného zapamatovat, natož mít čas se nad tím zamýšlet nebo dokonce něco z těch slov vnášet do svého vlastního života.

V té přívalové záplavě slov, jíž se pochopitelně nelze vyhnout, přece jen bývají také slova, která jen tak neodplynou, ale oslovují. Někdy zakotví natolik, že vstupují do našeho života... a ejhle, dokonce se projevují v účincích.

V takové opětovné silné záplavě slov na loňském podzimním kněžském dnu pro mě nejenže neodplynula, ale takřka natrvalo zakotvila slova našeho otce biskupa Jana: „Milí otcové a spolubratři, každý máme svůj den našlapaný. Ale do tohoto našlapaného dne musíme ještě našlapat chvíle ke ztišení, pro adoraci, chvíle na setkání s Bohem.“

Na první pohled nic nového a tolikrát už řečeného. Otázkou však je, jak dalece se řečené žije a projevuje v každodenním životě. Proto je na místě to občas znovu připomenout.

Můj tatínek míval své pracovní dny ve mzdové účtárně také našlapané, zejména v období uzávěrek. Kromě ranní a večerní modlitby si však na ztišení udělal vždy čas. Když vyšel z domu, postavil se směrem ke kostelu, který nebyl tak blízko, aby se v něm mohl cestou nebo přes den zastavit. Smekl klobouk nebo čepici, chvíli setrval, pak si pokrývku hlavy nasadil a vykročil do zaměstnání. Účinky se projevovaly. Nikdy naši rodinu nezatěžoval problémy z pracoviště. Naopak byl vždy vnitřně vyrovnaný. Také maminka měla své chvíle zastavení a modlitby.

Ztišení je nutné pro duševní zdraví každého člověka. Garantuje mu vnitřní klid a vyrovnanost. Člověk věřící v této horizontále svého osobního vyrovnaného života ještě vztyčuje vertikálu k Bohu, s Bohem a pro Boha. V takto pojatém životě už není důvod ony chvíle smysluplného ztišení ještě někam našlapávat, protože se už staly součástí každodenního života.

Tyto chvíle v záplavě právě napsaných slov přeji a vyprošuji, milí čtenáři, vám všem a také sobě a nejen pro liturgický advent, ale pro každodenní advent našeho Pána Ježíše Krista.

P. Benno Beneš SDB

Do dalšího čísla připravujeme:

- rozhovor s litoměřickým biskupem Janem Baxantem
- představení turnovské farnosti
- vzpomínka na opata cisterciáckého kláštera v Oseku P. Bernharda Thebese
- další pokračování zamyšlení P. Jana Rajlichy OP o evangelizaci a misích
- pokračování Barokní lidové zbožnosti na příkladu jezuitského poutního místa Bohosudov u Teplíc autorky Ivy Poláčkové
- připomenutí patnáctileté historie časopisu Zdislava

ADVENT

doba očekávání příchodu Ježíše Krista

Zeptali jsme se kněží litoměřické diecéze

1. Jak prožíváte letošní advent?
2. Máte vánoční svátky spojené s nějakým mimořádným osobním zážitkem?

R.D. Jan Nepomuk Jiříš,
farář
Římskokatolické farnosti
Bělá pod Bezdězem
a okrskový vikář
mladoboleslavského
vikariátu

1. Každý rok je mi tak trochu líto, že advent netrvá o něco déle. Není to úplný stesk do prázdna, protože v některých starých liturgických tradicích, například v liturgii ambroziánské, býval advent skutečně delší a pojímal do sebe celkem šest neděl (začínalo se už po svátku sv. Martina). Tradice čtyř adventních neděl se vlastně v římské církvi ustálila až někdy v 8. století. Je to pro mne doba krásná a vskutku pozhnaná a musím říct, že ji prožívám skoro raději než samotné Vánoce. Každoročně mě uchvacuje krása a vznešenost liturgických textů i biblických čtení, zejména Izajášových prorocství, která při bohoslužbách zaznívají. Miluji adventní písně, které objektivně patří textově i melodicky k nejhodnotnějším zpěvům, jež naše kancionály nabízejí. A každý advent prožívám i v hřejivé duchovní blízkosti světců, jejichž památky se v tomto čase slaví. Mezi nimi jsou známé postavy sv. Ondřeje, sv. Barbory, sv. Mikuláše či sv. Lucie, ale třeba i památka sv. papeže Damasa (11. prosince), velkého ctitele starokřesťanských mučedníků, jejichž hroby nechával zdobit vznešenými veršovanými nápisy, které sám skládal. Toto adventní communio sanctorum (společenství svatých) má pro mne osobně velký význam. Uvědomuji si, jak právě oni putovali ke „Světlu pravému, které osvěcuje každého člověka“ (Jan 1,9) a svými přímlovami nám skýtají pomoc a oporu i na našich cestách a v našem duchovním snažení.

2. Druhá otázka je pro mne těžší. Nemohu říci, že bych měl s vánočním časem spojen nějaký zcela mimořádný zážitek, který by zaujímal významné místo v mém dosavadním životě. Nicméně na druhé straně rozhodně nepovažuji za všednost a moc si vážím toho, když vánoční bohoslužby, zejména ony štědrovečerní „půlnoční“, proběhnou v důstojné a klidné atmosféře a když se jejich účastníci chovají v kostelích slušně. Nebývá to bohužel vždycky samozřejmostí. Proto pokaždé, když se mě někdo ptá, jestli mám nějaké vánoční přání, tak je to v první řadě právě klid a slušnost při bohoslužbách. Abychom - jak krásně říkají starokřesťanské přímlovky - mohli Pánu Bohu sloužit v pokoji a s radostí. K duchovnímu prožívání Vánoc pro mne neodmyslitelně patří i laskavé a vděčné vzpomínání na metropolitního faráře a svatovítského kanovníka P. Miroslava Vágnera, pod jehož duchovním vedením dozrávalo mé kněžské povolání a který mi byl rovněž vzácným přítelem. Na Štědrý den uplyne přesně šedesát let od chvíle, kdy pater Vágnér jako novokněz vykročil ke slavení půlnoční mše svaté, která byla roku 1950 zároveň jeho primicí. Jeho pozemská životní pouť byla sice letos v dubnu dokonána, ale pevně věřím, že nadcházející Vánoce bude tento vzácný Kristův kněz prožívat své diamantové primiční jubileum již v Betlémě nebeském.

R.D. Alois Heger,
administrátor
Římskokatolické farnosti –
– děkanství Chomutov

1. Jak prožívám letošní advent? Lidé se připravují na Vánoce, což je pochopitelné, a připravují se různě. Advent prožívám tak, že se snažím připravovat na Kristovo

narození každý den. Každý den přes naplněný program denních povinností, setkání, příprav katechumenů a mnoho dalšího, jako je odhazování sněhu atd., což zřejmě mnozí znají též, se přes to vše zdržuji častěji před svatostánkem - a protože advent je zvláštní doba Panny Marie, tak především v její rozjímavé modlitbě. A musím říct s radostí, že se s pomocí Boží daří!

2. Každé Vánoce jsou spojeny s mimořádnými zážitky, protože se téměř vždy setkám s člověkem či lidmi, které tyto svátky také nějak proměňují či se jich zvláštním způsobem dotýkají. Jedny svátky, ještě za života pana vikáře Jana Kozára, k nám přišel jeden člověk ze sousedství ve velmi zanedbaném a zuboženém stavu. Jeden by se až štítíl. Vzali jsme ho na nějakou hodinku k nám a trochu jej dali do gala, přes sprchu a ostříhání nehtů (dá-li se tak nazvat) až k naplnění žaludku. To byl hodně silný zážitek. To, že jsme to zvládli! Ještě dnes vidím pana vikáře, jak se ohýbá k jeho nohám. A když za nějakou dobu ten člověk zemřel, tak jsem byl skutečně velmi rád, že jsme mu tenkrát mohli alespoň takto posloužit.

R.D. Grzegorz Czerny,
administrátor
Římskokatolické farnosti –
– děkanství Litvínov
a okrskový vikář
krušnohorského vikariátu

1. Letošní advent se snažím prožívat jako další čas milosti, které mi Pán daroval, abych se zamyslel nad cílem svého putování, nad nebeskou hostinou, kterou Pán pro mě a každého z nás připravil. Snažím se naslouchat Jeho slovu, které mě doprovází po celou tuto dobu. Jsou to nádherná čtení. Využívám nabídku portálu dominikanie.pl, kde jsou zamyšlení na každý den, jež mě upozorňují na nový rozměr Božího slova. Spolu s Městským úřadem v Litvínově pořádáme

každou neděli adventní koncerty. Prál bych si, aby to byly pro občany našeho města okamžiky zastavení v té honičce předvánočních nákupů. Hudba k tomu určitě přispívá. Těším se na každý koncert. Doufám, že tento čas dobře využiji a nepromámim, abych o Vánocích prožíval opravdovou radost z příchodu Pána jako bezbranného dítěte, které přináší svým narozením radost, pokoj a opravdovou lásku, po níž každý z nás touží.

2. Mimořádný osobní zážitek spojený s vánočními svátky se udál hned na začátku mého kněžského působení, když jsem byl administrátorem excurrando krušnohorské farnosti Hora sv. Kateřiny. Napsadlo tehdy zrovna hodně sněhu. Na Štědrý den odpoledne se měla v tamním kostele konat bohoslužba. Vydali jsme se na cestu do hor - všude plno sněhu, k tomu se přidal silný vítr, a když jsme vyjeli z lesa na otevřenou pláň, cesta byla zavátá. Zvažovali jsme, co budeme dělat. Když se objevil pluh, oddechl jsem si a myslil si, že teď už bude vše v pořádku. Jaké bylo mé udivení, když pluh přešel a cesta se ocitla znovu pod sněhem. Museli jsme jet velmi pozvolna a opatrně, ale nakonec jsme se ke kostelu šťastně dostali. Cítil jsem, že jsme byli pod Boží ochranou. Pán Bůh chtěl, aby i lidé z Hory sv. Kateřiny uslyšeli radostné poselství o Narození Jeho Syna, a proto poslal pluh, abychom na místo šťastně dojeli. Přesvědčil jsem se, jak Bůh to všechno řídí.

R.D. Radim Vondráček,
farní vikář
Římskokatolické farnosti –
– děkanství Chomutov

1. Letošní advent pro mě začal velmi pěkně. V týdnu před první nedělí adventní jsem se účastnil kněžských exercicií na Svaté Hoře u Příbrami. Vedl je bývalý spirituál pražského arcibiskupského semináře Zdeněk Wasserbauer a mimo jiné nás uvedl rozjímavým a výkladem některých částí Starého zákona právě do nastávající doby adventu. K tomu na Svaté

Hoře napadl sních, a tak byla atmosféra velmi nádherná. Exercicie jsem zakončil v Kadani, kde se v sobotu, v předvečer první adventní neděle, konal koncert Scholy Gregorians Pragensis nazvaný Adventus Domini. Byly to krásné české i latinské zpěvy doby adventní.

Jinak se snažím tuto dobu prožívat tak jako vždy, střídavě v jídle i zábavě, blíž Pánu, a snažím se tuto blízkost Boží a radost z očekávání Pánova příchodu zprostředkovat farníkům, se kterými slavím mši svatou nebo se s nimi setkávám při různých přípravách, v nemocnici a nebo vězňům v nedaleké věznici ve Všehrdech.

2. Jeden můj osobní vánoční zážitek by se dal nazvat „Moje první Vánoce“. Bylo to po revoluci v roce 1989. V Mladé Boleslavi prováděli při půlnoční Rybovu mši vánoční a mě pozvali, abych tam zapíval basové sólo. Tehdy jsem se živil profesionálně zpěvem. Kývl jsem tedy na to a díky tomu jsem pak 24. prosince kolem desáté večer čekal na autobusové zastávce v Brodcích na pana regenschorih, který si pro mě přijel vozem. Trochu jsem byl nervózní, protože zrovna v televizi měli dávat Šíleně smutnou princeznu a musel jsem opustit oblíbenou pohádku Mrazík a taky klobásy a kapra. Musím na svou omluzvu říci, že jsem tehdy ještě nebyl pokřtěn. A tak jsme jeli. Pan regenschori říkal, jak to bude „skvělý a krásný“, já se už ale těšil zpátky domů.

Přijeli jsme tam, a protože jsem do té doby na žádné půlnoční nebyl, žasl jsem, kolik lidí takhle pozdě v noci jde mrznout do kostela. Vystoupili jsme po schodech na kůr. Dole bylo nácpano a za chvíli začalo Kyrie s mým basovým vstupem „Nu, nu proč mi nedáš v spaní pokoje...“. Mše běžela a já jsem najednou začal vnímat zvláštní atmosféru, která se tam vytvořila, zažíval jsem zvláštní pokoj a radost. Díval jsem se o pauzách na pana faráře a ministranty a ve chvíli, kdy začalo proměňování, jsem si všiml hlubokého ticha, které se kostelem rozhostilo. Kněz říkal slova proměňování a pak pozvedl

hostii. Byla ozářena světlem svíců a pohled všech lidí se upřel na ni. I ten můj. A já si najednou uvědomil celou svou bytost: vždyť to je ten, o kterém tady zpívám, to je ten, o kterém zpívají všechny ty koledy a pastorely. A co jsem se jich v životě nazpíval. Ale bez něj. A okamžitě jsem věděl - tady se slaví opravdové Vánoce! A do očí mi vstoupily slzy. Setkal jsem se s Kristem.

A pak vše skončilo a mně se nechtělo jet domů. Když jsem se pak vrátil, hrozně jsem se bál, že ten pocit opravdových Vánoc zmizí, a klobásy ani kapr mi už moc nechutnaly. A připadala mi podivná ta prázdná zábava v televizi. Co oni tam vlastně slaví? Vzal jsem si Písmo svaté, pomodlil se jeden z žalmů a šel spát. Ale ten pocit pravých Vánoc nezmizel. Pán Bůh mě neopustil. Od té doby jsem se o Vánocích nikdy nezapomněl setkat ať na půlnoční nebo jiné mši a také ve svém srdci s tím, kterému vděčíme za tak krásné svátky.

Tak to je jeden z mnoha zážitků na mé cestě k obrácení. Všem přeji krásné Vánoce a pokojné a radostné setkání s Kristem.

R.D. Radek Vašínek,
farní vikář
Římskokatolické farnosti –
– arciděkanství
Mladá Boleslav,
t. č. studuje v Římě

1. Oproti předešlým létům prožívám letošní advent úplně jinak. Důvodem je to, že jsem od letošního září na studiích kanonického práva na Lateránské univerzitě v Římě. Jsem tedy ve zcela novém prostředí a s novými lidmi. Spoustu času trávím v přednáškových aulách. V italském prostředí mi chybí naše „staročeské rotary a adventní zpěvy“, na které jsem byl od malička zvyklý. I předvánoční zpovědní „maraton“ a příprava a výzdoba kostelů mě letos asi taky minou. Na druhou stranu je velice zajímavé poznat prožívání tohoto krásného adventního období i v jiné zemi a v jiné kultuře.

Advent jako období očekávání příchodu, narození Ježíše Krista prožíváme v naší koleji, zde v Nepo-

mucenu, všichni velice intenzivně, neboť všichni očekáváme ten okamžik, kdy se po několika měsících vrátíme do rodné vlasti, k našim blízkým a farním rodinám a moc se na setkání s nimi těšíme.

2. Pokud člověk dobře prožije dobu adventní a duchovně se na oslavu narození našeho Spasitele Ježíše Krista připraví, jsou pak asi každé Vánoce mimořádným zážitkem.

Prožil jsem silný Boží dotek na Boží hod vánoční jako novokněz. V naší farnosti je tradičně již několik let uvedena právě na Boží hod Česká mše vánoční od Jana Jakuba Ryby. Tato slavnostní bohoslužba v krásném provedení sboru i orchestru trvala přibližně dvě hodiny. Bylo také dosti mrazivo a už i nějaký čas po poledni, takže mě kromě zimy sužoval i celkem velký hlad. A když už jsem po všem zamykal kostel, u vchodu stál jeden člověk a nesměle mě oslovil, jestli by mohl jít ještě ke svatě zpovědi. Uvnitř jsem musel chvíli bojovat, zvláště když jsem zpovídal, jak přede mší svatou, tak i po ní. Šli jsme tedy ještě do „pocitivě“ vymrzlé zpovědnice. Věřím, že jsme oba dostali od Boha ten největší a nejkrásnější vánoční dárek toho roku... Byla to svatá zpověď po více než dvaceti letech. Vnímám opravdovou a neskrývanou radost dotyčného ze zázraku „znovuzrození“ a to, že Bůh přišel mezi nás...

R.D. Pavel Mach,
administrátor
Římskokatolické farnosti –
– děkanství
Mnichovo Hradiště

1. Letos poprvé prožívám advent v Mnichově Hradišti, kde jsem od července administrátorem. Je to pro mě nová životní zkušenost a jsem velmi rád, že je v našem farním společenství dobrá a přátelská atmosféra, která napomáhá navázat řadu kontaktů s dalšími občany a představiteli města.
2. Každé Vánoce jsou pro mě mimořádné. Přesto rád vzpomínám na loňské Vánoce, v Kryštofově údolí. Tehdy se podařilo dát dohromady skupinku muzikantů nejen

z farnosti, ale hlavně těch, kteří do kostela během roku nepříjdou. Byl mezi nimi i jeden starý zkušený dirigent, který se ve svém životě církvi velmi vzdalil. Po několika setkáních s ním se nám podařilo navázat velmi vřelý vztah a on s nadšením a ochotně zkomponoval několik skladeb pro půlnoční v Kryštofáku. Byl to pro mě malý zázrak, když jsem mohl tušit něco málo z jeho minulosti.

P. Václav Dvořák SDB,
výpomocný duchovní
Římskokatolické farnosti –
– děkanství Rumburk

1. Letošní advent prožívám už jen ve vzpomínkách na minulou adventní dobu a zvláště také na Vánoce prožité v Římě a Turíně. Prožívám jej na lůžku, neb se pro množství sněhu nemohu nechat vozit na vozíku někam ven. Tak i ten sníh беру jako adventní pokání. Vedle pokání nám doporučuje Písmo svaté více a často se modlit, rozjímat o narození Páně i o ještě dvojím příchodu Páně, a to o tom, že mě může Pán povolání k sobě při mé smrti. Také přemýšlím, jak to bude, až přijde na konci časů. Také si rád zazpívám krásné adventní písně při rorátech, které máme dvakrát v týdnu v kapli sv. Josefa na faře v Rumburku a jednou v neděli v kostele sv. Bartoloměje. Už jsem začal dostávat vánoční přání, a tak budu také psát vánoční blahopřání – těch pošlu alespoň padesát. Jinak v duchu adventní doby cvičím na posteli třikrát denně, aby i mé tělo poznalo, že je advent, a také si něco odříkávám v jídle, hlavně sladkosti. Četba dobrých knih je mou radostí stále, a tak se tím více snažím číst v době adventní, a to pokud mě nezačnou slzet oči, pak i slzení obětují jako přípravu na vánoční svátky.
2. Vánoční svátky jsou pro mě od mládí radostným zážitkem. Opravdu mimořádným zážitkem ale pro mne byly Vánoce roku 1968, kdy jsem přijal ve věčném městě Římě spolu se třemi spolubratry svátost kněžství. Už 17. prosince jsme přiletěli v čele s naším provinciálem

Donem Míšou, který nám vše zařídil a vyřídil. Ubytoval nás v našem ústavě Sacro Cuere a dal nám tak čas na dobrou přípravu. Vlastní svěcení probíhalo na Štědrý den (jáhenství) a na Boží hod vánoční (svěcení kněžské). To nám udělil sekretář kardinála Del Aqua. Svěcení probíhalo v seminární kapli u Lateránské baziliky. O tom, že jsem vše prožíval radostně a nadšeně, svědčí, že půjčená alba praštila při oblékání ve švech.

Hned druhý den vánoční jsme se vlakem přesunuli do Turína. Tam jsem na svátek sv. Jana slavil samostatně první primiční mši svatou v pokojíku sv. Dona Bosca. To byla další radost ještě vánoční. Druhou mši svatou jsem slavil v rodném Chvojnově v kostele Panny Marie Nanebevzaté, kde jsem přijal svátost křtu a také jsem tam přijal poprvé Svátostného Krista. Byla to už vlastně moje třetí vánoční radost, při které maminka tiše a jistě vděčně plakala. Slavná mše svatá se konala za zavřenými dveřmi kostela, ale za asistence strýčka P. Antonína a za ministrování mého bratra Jendy, kostelníka chvojnovského. Tatínek to vše prožíval jistě z nebe, kam odešel už v dubnu roku 1959.

R.D. Martin Davídek,
farní vikář
Římskokatolické farnosti –
– děkanství u Všech Svatých
v Litoměřicích,
t. č. studuje v Římě

1. Jsem na studiích v Římě, a tak advent prožívám v papežské koleji Nepomucenum. Kolem se mluvím italsky a my zpíváme české adventní písně. Líbí se mi jeden římský zvyk: třetí neděli adventní lidé vezmou figurky Jezulátka, které budou pokládat o Štědrém dnu do jesliček, ať už v kostelích, nebo v rodinách, a na svatopetrském náměstí jim je sám Svatý otec v poledne požehná.
2. S mnoha mimořádnými zážitky. Například jak mě, ještě než jsem uvěřil v Krista, vyhodili za rušení klidu při půlnoční z kostela. Výsledek? Stal jsem se katolickým knězem.

Vzpomínka na oseckého opata Bernharda Thebese

Všech, kteří jsou v duchovním spojení s cisterciáckým klášteřem Osek, ale i ostatních, kteří jsou přáteli a příznivci tohoto klášteře, se hluboce dotklo úmrtí dlouholetého oseckého opata Bernharda Thebese v březnu letošního roku. Byl sice již mnoho let vážně nemocný a dosáhl nedlouho předtím věku 81 let, jeho smrt je přesto zasáhla nečekaně a náhle.

Nekrolog sepsala nynější představená abatyše Kongregace Nejčistšího Srdce P. Marie, do které patří i klášter Osek, matka Tereza z Dánska. Líčí životní běh Bernharda Thebese od dětství po vstup do řádu a jeho třicetileté působení v jím vybudova-

ném klášteře Langwaden v západním Německu. Poměrně málo však uvádí jeho působení v klášteře Osek, kam jako opat přišel v roce 1991 a kde působil celých 17 let. Po celou tuto dobu jsem byl blízkým svědkem jeho požehnaného konání v Oseku, a proto bych rád vzpomněl velkého díla, které pro Osek a severní Čechy vykonal, a pokusil se vylíčit jeho osobnost, jak jsem ji za tuto dobu poznal.

Opat Bernhard skládal své řádové sliby na osecký klášter v tehdejší NSR a od 60. let minulého století budoval klášter v Langwadenu jako opěrný bod pro návrat cisterciáků do Oseka, jakmile to politická situace umožní. Neměl možnost se s klášteřem v Oseku, kde v té době byly internovány řeholní sestry, seznámit. Prozradil však, že se přece jed-

nou byl v Oseku tajně podívat, když se vmísil mezi turisty na prohlídku klášteře. Návrat umožnil pád totalitního režimu. Opatem byl jmenován ještě v Německu v roce 1990. Za den návratu si zvolil symbolické datum 21. března 1991, kdy cisterciáci slaví úmrtí sv. Benedikta a kdy byl v roce 1098 založen cisterciácký řád. Našel klášter ještě zčásti obsazený řeholnicemi, které čekaly na uvolnění svých klášterů po své čtyřicetileté internaci v Oseku. Našel ho v dosti devastovaném stavu, neboť za těch 40 let totality se do oprav klášteře moc peněz nedalo a zde žijící řeholnice mohly zajistit jen nejnужnější údržbu. Přišel jako 45. opat klášteře, z něhož poslední opat Eberhard Harzer musel opustit Osek roku 1946.

Opat čekal velký úkol - obnovit klášter nejen po hmotné, ale hlavně po duchovní stránce. Nejdříve bylo nutno dosáhnout vrácení klášteře cisterciáckému řádu po právní stránce. Toho bylo dosaženo darovací listinou datovanou 25. 2. 1992, vystavenou Náboženskou maticí Praha, která do té doby spravovala klášter jménem státu. V roce 1992 se udály i další pro klášter významné události. Koncem srpna se v klášteře konal evropský kongres Asociace sv. Benedikta, sdružující přátele benediktinských a cisterciáckých klášterů z celé Evropy. Účastníkům z mnoha zemí bylo možno představit osecký klášter a zviditelnit ho širší veřejnosti. V průběhu kongresu byl natočen film „Ve jménu řádu“ v české, německé a francouzské verzi, který ukázal i historickou krásu klášteře. Při kongresu vyšel z řad účastníků podnět k založení Spolku přátel klášteře Osek, jehož členové by podporovali klášter po materiální i duchovní stránce. Hned se přihlásilo prvních sto členů a k první valné hromadě spolku došlo 17. 10. 1992. Prvním předsedou byl zvolen Dr. Jiří Bureš z Duchcova. První adventní setkání spolku se konalo 19. prosince s promítáním uvedeného filmu za osobní účasti známého herce Josefa Kemra,

kteří namluvil českou verzi filmu. Od té doby se členové spolku tradičně scházeli pravidelně dvakrát ročně - na jarním setkání o svatodušních svátcích a na adventním setkání, vždy se mší svatou a duchovní přednáškou.

Opat Bernharda zpočátku doprovázeli dva řeholníci z klášteře Langwaden. Ti se však během roku vrátili do německého klášteře, ačkoliv jako ostatní tamní řeholníci složili své sliby na klášteře Osek. Opat tedy zůstal sám a dílo obnovy spočinulo na jeho bedrech. Později se k němu připojil český kněz P. Josef Rousek, který složil jednoduché sliby a přijal řádové jméno Benedikt. Opat však časem usoudil, že P. Benedikt nemá potřebné vlastnosti pro život v klášteře (předtím působil jako diecézní kněz v Plasích). Klášter zase opustil a stal se knězem litoměřické diecéze - dodnes působí ve farnosti Jestřebí. V dalších letech se našlo několik dalších zájemců o řeholní život. Opat tyto kandidáty poslal do francouzského trapistického klášteře Sept Fons, kde měli mít důkladnou přípravu. Časem někteří odpadli až na dva, kteří byli ochotni v přípravě pokračovat v cisterciáckém klášteře Heiligenkreuz v Rakousku. Generální opat v Římě totiž přípravu ve Francii neuznal a museli noviciát opakovat v Rakousku. Oba dva noviciát dokončili, ale jeden z nich odstoupil před věčnými sliby a vrátil se do laického života. Zůstal fr. Charbel Schubert, ten složil věčné sliby, v Rakousku také vystudoval na kněze a v posledních letech pak už byl trvale po boku oseckého opata.

Aby měl kolem sebe duchovní společenství, založil opat Bernhard v roce 1993 institut oblátů oseckého klášteře (obdobu III. řádu). Obláty se mohli stát všichni, kdo jako laici v rámci svých rodin chtěli žít v duchu řehole sv. Benedikta a sloužit klášteři Osek modlitbami, obětmi i skutky. Skládali do rukou opata slib a scházeli se jednou měsíčně v klášteře ke mši svatě a duchovnímu programu. Prvních deset oblátů složilo svůj slib 20. srpna 1993. Časem přistupovali další, až jich bylo kolem 50; řada z nich však již zemřela.

Norbert Krutský,
zakládající člen Spolku přátel klášteře Osek
Pokračování v příštím čísle Zdislavy

Doksany místo ztišení, práce a přímlyvných modliteb

Historie

Roku 1120 založil kněz Norbert v Prémontré ve Francii klášter s řeholí sv. Augustina schválenou roku 1126 papežem Honoriem II., řád byl podle místa vzniku nazván premonstrátským. Od počátku měl mužskou i ženskou větev.

Ženská premonstrátská kanonie v Doksanech vznikla čtyři roky po založení mužského konventu téhož řádu v Praze na Strahově. Stejně jako v případě Strahova jsou zakladateli kláštera v Doksanech kníže Vladislav II. a jeho manželka Gertruda. První konvent z Dünwaldu v diecézi Kolín nad Rýnem pravděpodobně povolal biskup Jindřich Zdík. Pobývaly zde dcery z předních domácích šlechtických rodů, včetně dcery Přemysla Otakara I. princezny Anežky.

Věčné sliby, Doksany.

Za vlády Josefa II. byl roku 1782 klášter zrušen a přeměněn na zámek.

Po roce 1989 byl klášter znovu obnoven. V roce 1997 odkoupil strahovský klášter od státu severní část bývalého doksanského konventu a započala rekonstrukce, která probíhá průběžně až dodnes. Opat Michael Pojezdny požádal krakovskou kanonii, aby poslala sestry k obnově svého mateřského kláštera (klášter v Krakově byl totiž založen r. 1164 z Doksán). S požehnáním strahovského opata, převorky krakovského kláštera a generální představené kongregace pak 31. ledna 1998 provizorně zahájily společný život v budově doksanské

fary čtyři sestry - dvě z Polska a dvě z Čech. Komunita se začala postupně rozrůstat a formovat.

Spiritualita

Svatý Norbert dal svým komunitám jako vzor život svatého Augustina. Řehole ukazuje společný život jako cestu k Bohu v lásce a přátelství, ve společném vlastnictví, v modlitbě a práci.

Modlitba znamená především slavení mše svaté a liturgie hodin, čemuž se zvláštním způsobem zasvěcují kanovnícká společenství. Ale také kontemplaci Božího slova, posvátné čtení, studium, adoraci, osobní modlitbu - všechno, čím mohou chválit Boha a posvěcovat svět.

Společenství znamená společný život v lásce a přátelství, ve věrnosti přijatým závazkům, v každodenní kajčnosti a ve snaze o obrácení a růst k jednotě myslí a srdcí zaměřených k Bohu.

Služba znamená všechny formy apoštolátu, které jsou vlastní premonstrátskému řádu. Službou je také pohostinnost, která vyjadřuje konkrétní lásku k člověku.

Chorální zpěv je další z hlavních rysů premonstrátské spirituality, to znamená, že se snaží o pěknou slavnostní bohoslužbu. V premonstrátské tradici je zpěv důležitý, a proto se k němu sestry navracují, čerpají z graduálů a různých zpěvníků, zpívají chorální zpěvy.

Stabilita

Být přítomen na jednom místě a tam zapustit hluboké kořeny je již po staletí jedním z nejvíce odlišujících se znaků premonstrátského života, totiž v doživotním slibu stability k jedinému kostelu a místní církvi. Stabilita podporuje kontemplativní zaměření klášterů a svým vnitřním i vnějším působením má podstatný vliv i na okolí, ve kterém se nalézá. Obnovením života v Doksanech navázali na staletou tradici, která byla násilně přerušena zrušením kláštera. Pro sestry premonstrátky to znamená, že skládají sliby na kostel, jsou k němu

vázány, u něj působí, žijí a modlí se, zajišťují místo duchovně. S největší pravděpodobností ty sestry, které do doksanského kláštera vstoupí, zde i zemřou. Odejít mohou jen ve velmi výjimečných případech, třeba zakládat další klášter. Sestry, které přišly z Polska obnovit klášter v Doksanech, měly možnost se opět vrátit. Ale zůstaly tu a jsou tu nastalo.

Život v klášteře

Vstupem branou do kláštera svět neopouští. Odjakživa jí totiž vcházeli především ti, kteří hledali Boha. Vejit branou kláštera neznamena svět opustit, ale poodstoupit, jak to dělá ten, kdo chce lépe vidět a nic nepřehlédnout, víc porozumět a nedat se zmást.

V klášteře v Doksanech nyní žije sedm sester. Ráno vstávají ve 4.45 hodin, poté se věnují ranní modlitbě, to znamená modlitbě breviáře, lectio divina a jsou účastny mše svaté. Po snídani se každá z nich věnuje svému zaměstnání. Všechny pracují podle svých možností - v kuchyni, prádelně, na zahradě, v kostele, v šicí dílně a tam, kde je potřeba. Ve svých zaměstnáních se po dvou měsících střídají. Po obědě mají půlhodinovou společnou rekreaci. Všechny se sejdou, povídají si, baví se, sdělují si novinky. Po chvilce osobního volna zase každá pokračuje ve své práci. Od 16.30 hodin se modlí nešpory a pak hodinu věnují duchovní četbě. Po večeri v 18 hodin mají sestry chvíli osobního volna; tu může každá využít podle svého uvážení - třeba k modlitbě, ke studiu nebo k nějaké své osobní práci. Po půl osmé se opět sejdou ke společné modlitbě v kapli, kterou věnují adoraci, přímlyvným modlitbám a zakončí kompletářem.

Práce

I řeholní sestry v klášteře se musí samy uživit. Dvě z nich již mají svůj starobní důchod, další je pastorační asistentkou, vykonává práci kostelnice. Ostatní se snaží uživit jinou prací. Jednou z nich je šití liturgických oděvů: jsou to ornáty, štoly, alby, rochet, kněžské košile, oble-

čení pro ministranty, křestní roušky (malované), oltární plátna, kalichové prádlo atd. Šijí pouze na objednávku, i tak mají práce dost. Svoje práce zdobí výhradně aplikacemi podle návrhů jedné z nich. I zde pracují podle svých možností a dovedností. Strojově vyšívaly jen menší kalichové prádlo.

Druhým hlavním zaměstnáním, které sestrám umožňuje výdělek, je pěstování léčivých bylin a výroba produktů z nich. Podle vlastní receptury vyrábějí tři druhy bylinných likérů nazvaných podle prvních sester v klášteře - Margareta, Adelaida a Beatrix. Každý likér má svoji sestavu bylin a podle ní tu pěstují byliny, které k jejich výrobě potřebují. Dále vyrábějí různé druhy čajových bylinných směsí a známé levandulové sáčky. Výrobky prodávají přímo v klášteře, nebo v síti prodejen Karmelitánského nakladatelství, například v prodejně Jonáš v Litoměřicích, zájem mají i v Českých Budějovicích a jsou i jiní prodejci, kteří jejich produkty prodávají, například prodejna Benedictus v Brně.

Advent

V adventní době se sestry snaží o celkové ztišení. Nepřijímají hosty pro duchovní pobyt, odpadá práce na zahradě, všechna činnost se přesouvá do kláštera. Samozřejmě je jiná liturgie, ta sama o sobě vede člověka ke ztišení, připravuje na svátky. Advent je celková snaha komunity o soustředění, o modlitbu.

Vánoce

Štědrý den prožívají sestry v klášteře tak jako všude jinde. „Hlavní práci v kostele, úklid a výzdobu si uděláme už pár dní předem, aby byl

Mše svatá v kapli.

Štědrý den takový tišší. Dělalji se jen nejdůležitější věci. Vlastní slavení začíná nešporami z Hodu Božího okolo 17. hodiny. Potom se scházíme na společnou slavnostní večeři. Pře-

vorka nám přeje hezké svátky, čteme si Evangelium sv. Lukáše o Narození Páně, řekne nám k tomu duchovní slovo, my si popřejeme navzájem. Stromeček máme ve společenské místnosti. Jsou tam i dárky, které si navzájem připravíme nebo dostaneme od lidí,“ říká sestra Benedikta. „Zazpíváme si koledy a okolo 21. hodiny se sejdeme v kapli k modlitbě vigílii. Při ní obnovujeme svoje řeholní sliby, protože v roce 1121 na Hod Boží vánoční složil sv. Norbert se svými společníky první sliby. Je to vlastně výročí založení našeho řádu, pro nás tedy dvojitá slavnost,“ dodává.

Pastorace

Vnější pastoraci nevykonávají, nechodí učit do škol, katechizovat. Ale mají možnost poskytnout ubytování, a tak dát duchovní zázemí a pohostinství ženám a dívkám, které mají zájem přijít na kratší pobyt 3 až 5 dnů a strávit se sestrami čas v modlitbě. Záleží na příchozích, po čem touží, co potřebují. Do klauzury vstup nemají. Ale pokud chtějí, mohou pomoci s nějakou prací na zahradě nebo při úklidu kostela.

Přímlyvné modlitby

Pastorace sester premonstrátek spočívá hlavně v modlitbě. V liturgické modlitbě je už vlastně hodně přímlyvu a proseb za církev a za všeobecné potřeby. „Modlíme se za konkrétní potřeby lidí, kteří se na nás různými způsoby obracují - prostřednictvím internetu, poštou nebo telefonem,“ sděluje sestra Benedikta. „Zvláštní kapitolku v našich modlitbách má přímlyva za nastávající maminky a neplodná bezdětná manželství, kde se osvědčil jako velký přímlyvce sv. Norbert. Už kdysi, před několika staletími, byl vzýván jako patrona pomocník v těchto potřebách. Pateru Norbertu Vehovskému ze Strahova se podařilo najít modlitbu, kterou jsme přepsaly do dnešního jazyka a začaly ji šířit. Lidé se na nás s prosbou o modlitbu v těchto věcech často obracují. Dnešní doba je charakteristická zápasem o život a potřeba přímlyvné modlitby za nastávající maminky je velká,“ dodává.

Zpětná vazba většinou funguje, lidé sestrám sdělují další vývoj situace, za kterou se společně mod-

lí. Je to známka toho, že modlitba nějakým způsobem zafunguje. Někdy přijdou i s miminkem osobně poděkovat, často pošlou fotografii. „Když vše nevyjde tak, jak lidé chtějí a za co se modlí, je to Boží věc. Modlitba zapůsobí tak, že alespoň dokáží svoji situaci přijmout, i když se jim jejich přání nesplní, nebo se jim podaří najít jinou cestu. Modlitba je vždycky nějakým způsobem vyslyšena, i když u každého člověka je to jinak. S každým má Pán Bůh jiné plány,“ říká sestra Benedikta.

Šití liturgických oděvů.

Jednou z forem pastorace nebo spíše apoštolátu je, že sestry odpovídají na dopisy, které jim v poměrně velkém množství lidé posílají a prosí je tímto způsobem o modlitbu. „Někdy v dopisech svoji situaci popisují, potřebují své trápení dát do slov, pojmenovat to, co se jim v životě děje. Odepisujeme jim nejen to, že se modlíme, ale přidáme i povzbudivé slovo, poskytneme jim určité nasměrování a psychickou podporu v tom, že na ně někdo myslí, že nám to není lhostejné,“ vysvětluje sestra Augustina.

Svatá Anežka

Klášter v Doksanech je spojený s dětstvím Anežky České, patronky českého národa. Pobývala zde dva až tři roky ve svých asi šesti letech. V příštím roce si budeme připomínat 800. výročí jejího narození. V den její oblačky 11. června 2011 se bude v kostele Narození Panny Marie v Doksanech konat slavnostní mše svatá.

Marie Koscelníková
www.klasterdoksany.cz

Lenešice sv. Šimona a Judy

Kostel sv. Šimona a Judy v Lenešicích na Lounsku patří mezi nejvýznamnější sakrální památky regionu. Podstata jeho památkové hodnoty tkví v prvotní podobě svázané s románským obdobím. Vliv na stavbu – její vznik a patrně i stavební a uměleckou podobu – měl nedaleký výstavný benediktinský klášter Porta Apostolorum v Postoloprtech. O tom svědčí i nápis v nárožním kameni věže. Dočteme se tam, že kostel byl postaven za opata Porty Apostolorum Bertholda v roce 1162 (nebo 1262 - zde je nápis nejednoznačně čitelný) a jeho prvním farářem byl Křišťan. Protože se z benediktinského klášterního areálu zachovaly až na výjimku pozoruhodného sruženého okna stěny chrámu jen nevýrazné zbytky, je kostel v Lenešicích vý-

Stav objektu po pádu věže v roce 2008.

znamným a ojedinělým dokladem stavební úrovně tamní stavební klášterní hutí. Patrně v první polovině 16. století lenešický kostel vyhořel. Poslední zásadní přestavba proběhla v letech 1800 až 1804. Ta vtiskla kostelu podobu na dalších 200 let.

Konec 90. let minulého století probíhá ve znamení snahy o stabilizaci kostela, na kterém se objevují stále se zvětšující trhliny. V roce 2002 byla vyměněna střešní krytina a žlaby, a dešťová voda tak odvedena mimo kostel. Přestože byly podniknuty kroky k záchraně jeho věže, ta se 3. 7. 2008 v 15 hodin 50 minut zřítila (necelý měsíc před zahájením záchranných prací). S sebou strhla kruchtu s varhanami.

Odpověď na otázku, proč se věž zřítila, dala až analýza stavební fakulty Českého vysokého učení technického v Praze. Podle ní bylo prvotní založení stavby, z hlediska statiky, naprosto v pořádku. Do kostela se vcházelo z lodi, věž tvořila monolitický celek. Během přestaveb ovšem došlo ke celkovému zvýšení stavby, zvětšení oken, k probourání vchodových dveří do vlastní věže a tyto přestavby měly fatální dopad na statiku nejexponovanější části stavby - věže. Její pád byl hlavním impulsem pro vznik Lenešického okrašlovacího spolku, o. s., který se chtěl aktivně podílet na obnově této významné stavby.

V roce 2009 byla zpracována projektová dokumentace a na základě stavebního povolení začaly práce spojené se zachováním této památky. V místech, kde původně věž stála, byly zpevněny základy železobetonovými pasy dle projektové dokumentace projekčního ateliéru Murus. Současně proběhlo vytřídění zachovaných kamenných kvádrů, jejich uložení do zakryté haly, aby nepodléhaly povětrnostním vlivům. Vše bylo spolufinancováno z Havarijního programu Ministerstva kultury ČR.

Původně plánované zpevňování základů lodi muselo být přerušeno kvůli prasklině na kraji jižního boku kostela. Bylo rozhodnuto dostavět tuto stěnu na nároží a svázat s budoucím západním průčelím. To se v letošním roce za finanční pomoci Ústeckého kraje podařilo. Západní průčelí je vystavěno do výše 1,6 m a spojeno s jižní stěnou. Zároveň s tím odsouzení z věznice Bělušice provedli podél jižní stěny výkop pro železobetonové zpevnění základu. Během výkopových prací byl objeven v hloubce přibližně 1,6 m pod úrovní terénu středověký pohřeb. Pozoruhodný je rovněž nález pravděpodobně původního románského vchodu do kostela. Zda se opravdu jedná o původní vstup, určí až právě probíhající archeologický výzkum.

V květnu 2010 stavbu kostela slavnostně požehnal Mons. Jan Baxant. Otec biskup zde vyjádřil naději na úspěšnou obnovu lenešického svatostánku. Lenešická farnost spadá pod postoloprtské děkanství, jehož administrátorem je R.D. Rudolf Prey. V Lenešicích jsou slouženy jak nedělní, tak i všednodenní mše svaté. Bohužel zatím v provizorní kapli na faře.

Úhelným kamenem obnovy je již tříletá spolupráce Biskupství litoměřického, obce Lenešice a Lenešického okrašlovacího spolku. Ze společně sdružených finančních prostředků byl hrazen stavební projekt obnovy a jsou také používány na vlastní stavbu kostela. Zároveň slouží jako základní podíl při získávání dotací a grantů. Poděkování za podporu našeho úsilí obnovy románského kostela sv. Šimona a Judy v Lenešicích patří panu Daliboru Černému, Purkyňově nadaci ve Slatině a Památkové komoře ČR.

V kostele se před zříčením věže konaly pravidelné bohoslužby s průměrnou návštěvností 20 lidí. Postoloprtský děkan Rudolf Prey, který se aktivně věnuje práci s místní mládeží, zde vedl také hodiny náboženství. V současné době jsou mše svaté slouženy v prostorách místní fary, kde byla zřízena provizorní kaple. Po dokončení rekonstrukce bude kostel opět vysvěcen, aby mohl i nadále sloužit svému účelu. V prostoru pod věží bude umístěn původní nárožní kámen s nápisem o založení kostela (do věže bude vsazena kopie), doplněný nálezy z místa a popisem obnovy. V přední části kostelní lodi, na místě nenávratně zničených bočních oltářů, je počítáno s instalací stálé expozice sakrálních předmětů. Obnovený kostel rovněž nabídne prostor pro koncerty duchovní hudby a nová věž bude příležitostně zpřístupněna, aby si odtud mohli lidé vychutnat nezvyklý pohled na České středohoří, město Louny a údolí řeky Ohře.

Zdeněk Plaček,
Lenešický okrašlovací spolek, o. s.
www.lenos.cz

Kostel sv. Matouše

V kostele sv. Matouše v Prackovicích nad Labem se v pondělí 22. listopadu 2010 uskutečnilo setkání zástupců Purkyňovy nadace Slatina, Ústeckého kraje, Římskokatolické farnosti Prackovice nad Labem a obce, díky nimž se podařilo tuto památku zachránit. Práce na opravě silně zdevastovaného objektu zatím probíhaly ve dvou etapách. V letošním roce byla dokončena oprava fasády kostela, osazení vitráží a ochranných sítí a restaurování oken a dveří.

Oprava kostela sv. Matouše v Prackovicích nad Labem je prováděna s využitím finančních dotací z Programu na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje pro rok 2010 a z prostředků Purkyňovy nadace Slatina a Ministerstva kultury ČR. Římskokatolická farnost Prackovice nad Labem děkuje těmto institucím za podporu.

Prackovice nad Labem

Setkání v Prackovicích se účastnil předseda představenstva Purkyňovy nadace Dalibor Černý s chotí, za Ústecký kraj radní pro oblast památkové péče Jana Ryšánková spolu s radním pro cestovní ruch Radkem Vonkou, za prackovickou farnost R.D. Józef Szeliga a R.D. Roman Depa, dále stavební technik litoměřického vikariátu Luděk Záhejský a starostka obce Andrea Svobodová - Křešová.

Kostel sv. Matouše, původně gotická stavba (před r. 1361), později kolem roku 1800 barokně přestavěný, je jednodílná obdélnou stavbou s věží před západním průčelím. V minulých letech byl silně zdevastován a vlivem vlhkosti narušena jeho statika. Opravy objektu dosud proběhly ve dvou etapách a stály zhruba 4,5 milionu korun. Během první etapy, před přibližně pěti lety, byla opravena střecha

Současný stav interiéru kostela.

kostela včetně krovu. Během druhé, která probíhala v letošním roce, byla dokončena oprava fasády, restaurována okna a dveře a okna byla osazena vitrážemi a ochrannými sítěmi. Na obnovu interiéru a mobiliáře kostel ještě čeká. Veškeré práce byly konzultovány s památkáři.

Hlavním donátorem celé akce je Purkyňova nadace, sídlem ve Slatině na Libochovicích, jejímž posláním je veškerá humanitární činnost a ochrana kulturních, uměleckých a církevních památek a tradic a též přírodního a životního prostředí a která hledá zdroje, z nichž je možné opravy památek financovat.

„Jsem ráda, že se Ústecký kraj mohl na záchraně kostela sv. Matouše podílet. Víme, že peněz dnes není mnoho. Všem samosprávám se finanční prostředky krátí už také proto, že dostáváme mnohem méně peněz z výběru daní, takže se snažíme zachránit památky, které jsou na tom nejhůř, a to ať už spolu s církví, nebo s fyzickými osobami. A tento kostel k nim bezesporu patří. Pokud budou peníze na příští rok, budeme se opět snažit pomoci,“ řekla krajská radní Jana Ryšánková.

Podporu projektu vyjádřil i krajský radní Radek Vonka. Ten poukázal na to, že prackovický kostelík je dominantou labského údolí, a přirovnal jej k perle na náhrdelníku historických staveb nacházejících se podél Labe. Což byl podle jeho slov důvod, proč projekt záchrany kostela sv. Matouše podpořil. „Našli jsme shodu mezi vlastníkem a dalšími institucemi Ústeckého kraje, tak abychom tuto památku zachránili. Nyní je podstatné, že do ní neteče a je rovněž zajištěna staticky. S její obnovou bychom měli i nadále pokračovat, v tom se všichni shodneme. O to více je mi líto, že mnoho kulturních památek různých majitelů takové štěstí nemá,“ uvedl.

Z jednání obce a farnosti by nyní mělo vyplýnout, k jakému účelu bude do budoucna kostel využíván. V příštím roce bude zpracována projektová dokumentace na obnovu interiéru kostela a mobiliáře. Opravy budou pokračovat v případě získání finanč-

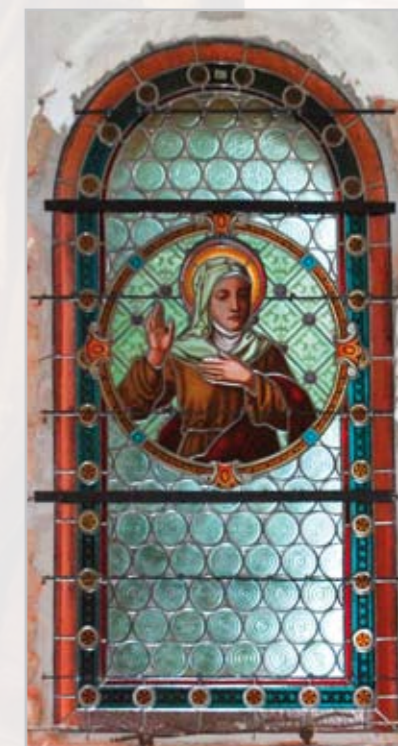

Ze setkání v Prackovicích.

ních prostředků, neboť jak zdůraznil stavební technik litoměřického vikariátu Luděk Záhejský, při financování stavebních prací jsou farnosti závislé na donátorech a na finančních příspěvcích z různých dotačních programů jak ministerstva kultury, tak kraje a obcí.

„Chtěla bych tu připomenout, že českou vesnici vždy dělal vesnici pan učitel, pan doktor a pan farář. V naší obci byla škola zavřená, pana doktora tu nemáme, toto je takové světlíčko naděje, že bychom tu snad mohli mít alespoň pana faráře a občané této obce a obcí sousedních by tu opět po letech mohli slyšet kostelní zvon, který je zve k nedělní mši svaté. Považuji kostel pro život obce za velmi důležitý. Věřím, že jsme tímto nastartovali novou trasu duchovního života našich obyvatel,“ dodala na závěr setkání starostka obce Andrea Svobodová - Křešová.

Jana Michálková

Obnovená vitráž.

JUDA Makabejský

bojovník za svobodu Božího lidu

Prvním velkým vojevůdcem židovské náboženské vzpoury proti útlaku helenistického krále Antiocha IV. se stal jeden z Matatiášových synů - Juda, zvaný Makabejský. Jeho přezdívka dala jméno oběma deuterokanonickým knihám, v nichž se popisují dějiny boje věřících Židů za náboženské a kulturní osvobození svého národa. Slovo *makaba* znamená „kladivo“. Zcela příhodně byl takto nazýván slavný Matatiášův syn, který svou neohrožeností, statečností, ušlechtilostí a zbožností stále vítězil i nad velikými přesilami nepřitele.

Biblické knihy nevidí Judovy velké úspěchy v první řadě v jeho vojenské a strategické genialitě, ale v jeho zbožnosti. Juda je naprosto oddán svému Bohu, jemuž se plně a beze strachu dává do rukou i v sebezoufaljších situacích, před každou bitvou se úpěnlivě modlí, aby Bůh sám vedl svůj boj proti bezbožnosti a rouhání nepřátel, po bitvě s veškerou pietou a s modlitbami za odpuštění jejich hříchů pochovává své padlé. Otec Matatiáš na smrtelném lůžku žehná svým synům a Judu určuje za vrchního velitele odboje: *A Juda Makabejský, statečný už od mládí, ten bude velitelem vašeho voj-*

ska, povede válku proti národům. Tato střízlivá slova otcovského požehnání jsou doplněna nadšeným chvalozpěvem na národního hrdinu: Široko daleko proslavil svůj lid, oblékl si krunýř jako obr a opasal se válečnými zbraněmi. Svedl četné bitvy, svým mečem chránil tábor, souperil se lvem v hrdinských činech, podobal se lvičeti řvoucímu nad svou kořistí. Pronásledoval bezbožníky a slídlil po nich a vydal ohni ty, kdo zneklidňovali jeho lid. Bezbožníky srazila hrůza, již vzbuzoval, všichni strůjci nepravosti byli otrženi a osvobození bylo jeho rukou dovedeno ke zdárnému konci. Nejednomu králi způsobil hořká zklamání, svými činy potěšil Jakuba a jeho památce se bude navěky žehnat. Prošel Judovými městy, vyhladil z nich neznabohy a odvrátil od Izraele hněv. Jeho jméno znělo až na sám konec země, shromáždil ty, kdo byli ztraceni.

Není divu, že osoba Judy Makabejského a pod jeho velením vedená svatá válka za osvobození Božího lidu a za očistu náboženského života se staly ospravedlňujícím biblickým impulsem pro některá násilná náboženská hnutí pozdějších dob. V dějinách křesťanství to byly především středověké křížové výpravy proti „nevěřícím“ (muslimům) a pro naši českou historii proslulé husitské války za eschatologickou násilnou „očistu“ Kristovy církve.

Judova příkladná zbožnost

Juda Makabejský, ačkoli je tvrdým válečníkem, je v první řadě ne násilníkem, nýbrž zbožným horlitem pro Boží věc. Samozřejmě se již dnes nemůžeme ztotožnit s násilím, které je v pozadí celého líčení Judovy postavy, nicméně vlastnosti, jichž je nositelem, jsou jistě nadčasově oslovující i pro dnešního věřícího člověka. Juda se před každou bitvou modlí, světuje boj, sebe i své vojáky do Božích rukou. Ne z touhy po kořisti a vydobytí slávy, ale jako pokorný služebník Božího plánu: *Když se nepřítel blížil, modlili se Makabejský a jeho muži hojně a úpěnlivě před*

*Bohem, hlavu měli posypanou hlinou a bedra opásaná žiněným rouchem. Leželi tváří k zemi u přední paty oltáře a žádali Boha, aby jim byl nakloněn, aby se podle jasného znění Zákona projevil jako nepřítel jejich nepřátel, protivník jejich protivníků. Následuje bitva s bezbožnými a násilnými nepřáteli, jež je v Judově případě přes vysokou početní převahu protivníka vždy vítězná. Po ní obyčejně v dobových válkách bylo na řadě drancování majetku poraženého, tedy jakási válečná odměna vítězných vojáků. Avšak ve „svatých“ bojích Judy a jeho vojáků tomu bylo jinak. Drancování a loupení po vítězné bitvě bylo přísně zapovězeno. Jakoby pokračovala jakási náboženská obřadnost, jejíž nedílnou součástí byl i „svatý“ boj: *Když posbírali zbraně nepřátel a odstranili jejich mrtvolky, věnovali se oslavování soboty (příp. děkovné modlitbě, či jiné náboženské děkovné slavnosti), znovu a znovu velebili a chválili Pána, který je zachránil a na ten den stanovil projev svého milosrdenství. Po sobotě rozdělili část kořisti těm, které poškodilo pronásledování, vdovám a sirotkům; o zbytek se podělili oni sami i jejich děti. Když to provedli, uspořádali společnou modlitbu a prosili milosrdného Pána, aby se usmířil se svými služebníky naplno.**

Juda a patrně celé osvobozené náboženské hnutí makabejských je provázáno v té době se rodící vírou ve vzkříšení a ve význam modlitby za zemřelé. Juda uspořádává při pohřbu padlých ze svého vlastního tábora modlitby a oběti za očistu mrtvých od hříchů: *... a potom se začali modlit, aby ten spáchaný hřích (padlých) byl úplně odpuštěn. ... Poté uspořádal sbírku a poslal do Jeruzaléma asi dva tisíce drachem, aby byla přinesena oběť za hřích; jednal velmi dobře a ušlechtil, v souladu s pomyslením na vzkříšení. Kdyby totiž nebyl doufal, že padlí vojáci mají vstát z mrtvých, bylo by zbytečné a hloupé modlit se za mrtvé, a jestliže předpokládal, že na ty, kdo zesnuli ve zbožnosti, čeká*

krásná odměna, byla to svatá a zbožná myšlenka. Proto tedy dal vykonat za mrtvé onu smírnou oběť, aby byli zbaveni svých hříchů.

Judova příkladná statečnost

Juda bojuje výlučně a neustále proti veliké přesile. Přesto vždy vítězí. Bible hledá opět příčinu jeho vítězství v náboženském vysvětlení. Juda se svými vojáky vítězí proto, že plně důvěřují ve vítězství Boha nad mocnostmi zla a temnoty. Oni sami se považují za pouhé nástroje tohoto jednoznačného vítězství Hospodina. V tomto neotřesitelném přesvědčení není důležité, že nepřítel je podle lidských měřítek mnohem početnější a vojensky lépe vyzbrojen i vycvičen. Rozhodující je, na čí straně stojí sice neviditelná, ale tím silnější Boží moc, která je hlavním pramenem vítězství. Stále se zde opakuje starý známý motiv vítězného boje chlapce

Davida proti plně vyzbrojenému obru Goliášovi: *Jdeš proti mně s mečem, kopím a palašem; ale já proti tobě jdu ve jménu Hospodina zástupů, Boha Izraelových oddílů, které jsi vyzval. ... Celá země zví, že v Izraeli je Bůh, a celé toto shromáždění zví, že Hospodin nedává vítězství mečem a kopím, neboť Hospodin je pán bitvy a vydává vás do našich rukou.*

Obdobně jako před dávnými staletími David, tak mluví dnes Juda ke svým vojákům, tváří v tvář veliké přesile: *Oni spoléhají na zbraně a na odvážné činy, zatímco my jsme svou důvěru složili ve všemohoucího Boha, který může v jediném okamžiku zničit ty, kdo proti nám táhnou, a s nimi celý svět.* Naposledy a zároveň nejslavněji projevil Juda svou statečnost, ve které bezmezně důvěřoval v Boží řízení, při poslední bitvě, ve které zahynul. Jen s hrstkou vojáků se vrhl proti

mnohonásobně silnějšímu nepříteli poté, když z jeho malého vojska utekla většina vojáků, protože považovali bitvu za předem prohranou: *Ti (Judovi vojáci), když viděli velký počet nepřátel, propadli hrůze a mnoho z nich uteklo z tábora, kde zbylo jenom osm set mužů. ... Juda řekl těm, kteří zůstali: „Vzhůru! Vytáhneme proti nepřátelům, třeba se nám podaří je porazit.“ Vojáci protestují, že je naprosto nemožné přežít bitvu s mnohonásobnou přesilou velkého vojska nepřítele. Je třeba se stáhnout a shromáždit větší mužstvo, které by mělo šanci na úspěšný odpor. Na to však Juda: Ani mě nenapadne, abych se takto zachoval a utíkal před nimi. Udeřila-li naše hodina, zemřeme statečně za své bratry a nenechme si vzít nic ze své slávy.*

R.D. Jiří Voleský

Svědectví, vyznávání víry na veřejnosti

V běžném světě platí jedna triviální poučka: *To, co někdo nemá, není ani schopen předat dál.* Platí to i u víry. Znamená to, že evangelizace není ani předávání vědomostí, ani lákavá nabídka podobná reklamě, ani nezvratná argumentace. Evangelizace je vždy předložením a představením vlastní víry. Víru lze slovy projevit dvěma způsoby - vydat osobní svědectví nebo vyznat víru.

Co je osobní svědectví? S příkladem osobního svědectví se setkáme ve Skutcích apoštolů, 26. kapitole. Svatý Pavel se má hájit a vydává osobní svědectví o svém obrácení na cestě do Damašku, na které Agripa, král, odpovídá, že ho málem přesvědčil, aby se stal křesťanem. Obsah svědectví je možné rozdělit na tři části. Svatý Pavel nejprve vyznává svou předchozí nenávisť ke křesťanům a horlivou snahu křesťany vyhubit.¹ Pak popisuje své setkání s Pánem.² V poslední části popisuje, jak ho toto setkání úplně změnilo.³ Struktura tohoto příběhu se často opakuje i v lidských životech. Setkání s Pánem nemusí být nutně spojené s viděním, může to být modlitba, četba Písma svatého, přijetí svátostí: křtu, zpovědi, eucharistie, pomazání nemocných, obrácení, myšlenka. To, co Pán změní, může mít podobu různých problémů: nenávisť, lhostejnost a nevěry, strachu, slabosti, zoufalství, svázanosti,

které se Božím zásahem změň v lásku, víru a horlivost, odvahu, sílu, naději a volnost. Osobní svědectví vždy hovoří o Bohu, Ježíši Kristu a ne o vlastní dokonalosti nebo výkonu. Je to osobně prožité evangelium. Ne každý mívá takové zásadní svědectví jako sv. Pavel. Jeho svědectví může být spojeno s vyslyšenou modlitbou, nebo obnovou víry. Poslední druh svědectví může být spojený se společenstvím věřících o Božím působení prostředkem něho.

Druhý způsob projevu víry je vyznat ji v hovoru. Běžně se nám vyznání víry spojuje s liturgií a vyznáními, Apoštolským nebo Nicejsko-cařihradským. Tato vyznání byla vytvořena jako pomůcka k hlásání Evangelia pro ty, kdo neměli čas na dlouhou teoretickou průpravu. Vyznání víry hovoří o tom, co je podstatné, jasnými a pochopitelnými slovy.⁴ Při osobním hovoru nebo při veřejném projevu postupujeme méně stručně, ale jde o stejný princip, říci jasnými a pro lidi srozumitelnými slovy to, co je podstatné. Proto je třeba rozebrat, co by měl člověk říci nejdříve, něco vysvětlit, tím přiblížit svůj slovník lidem mimo církev, a nakonec ještě stanovit „podmínky rozhovoru“.

Většina evangelizačních učebnic a kurzů hovoří o kérygmatickém hlásání. Existuje určité pořadí věcí, kdy

jedna věc navazuje na druhou. I při hovoru o víře je třeba pochopit, že první je vlastní víra, po ní následuje její rozvoj. První hovor má být tedy zaměřen na slovo „věřím“ a po něm teprve následuje, co všechno do víry patří nebo s ní souvisí.

Víra má dva první principy: „Bůh je a Bůh pomáhá těm, kdo ho hledají s upřímným srdcem“⁵. Proto se při hovoru musím zaměřit na to, komu věřím. Osoby, kterým věří křesťan, Katechismus katolické církve vyjmenovává popořadě: Bohu, Ježíši Kristu a Duchu svatému.⁶ Ale věříme v tři Boží díla, na kterých stojí náš život: stvoření, vykoupění a posvěcení.

Dílo stvoření je částečně společné pro všechny lidi, stýká se s rozumovým vysvětlením světa. Víra k němu přidává vysvětlení „proč Bůh stvořil svět“ a pojem „prvotního hříchu“. Je dobré pochopit, že z něho plyne velmi jednoduchý první princip vší víry „Bůh nás má rád“ a „Bůh zná, co je pro nás nejlepší život“. Naopak naše volba dobra bez Boha nebo přímo proti němu je základ všech problémů. To je další princip „se zlem si bez Boha nejsme schopni poradit ani ve svém vlastním životě“.

Další dílo je spojené s Ježíšem Kristem a jeho osobou. Ježíš změnil nejvíce tento svět, je schopen změnit život každého člověka, je schopen pomoci

Tizian r. 1543, David a Goliáš

denes. To je třetí princip. Poslední, čtvrtý princip, je, že ho musíme sami svobodně požádat o pomoc a svěřit se mu, jako se svěřujeme lékaři nebo jiným odborníkům.

Kdybychom to vzali velmi stručně, první hlásání obsahuje tyto principy:

- 1) Bůh nás má rád a má s námi svůj plán,
- 2) všichni svůj boj s hříchem prohráváme,
- 3) Ježíš Kristus nás přišel vysvobodit z hříchu, a má proto moc,
- 4) chce nám pomoci, ale čeká na náš svobodný souhlas.

K tomu můžeme připojit i citace z biblických textů:

- 1) Pláč 3,21 - 23 „Beru si však k srdci a s důvěrou očekávám Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí, jeho slitování, jež nekončí. Obnovuje se každého rána, tvá věrnost je neskonala.“
- 2) Řím 3,23 „všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“.
- 3) Sk 4,12: „V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“
- 4) Zj 3,20: „Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“

Zpětně je třeba připomenout, že pokud nemáme víru, nejsme schopni ji předat. Pokud chceme s někým o víře hovořit, je třeba uvěřit ve skutečnost vykoupění, jak jí tyto čtyři principy popisují. Pokud máme problém věřit v Boží lásku, spoléháme jen na sebe a lidský pokrok, Ježíš je někdo „daleko na oblačku“ v nebi, víra je pro mě jen sada různých pravidel a ne živý vztah s Ježíšem, tak asi bude nejprve třeba, abych sám uvěřil, než začnu o víře hovořit s druhými. Na druhou stranu tyto principy lze přímo spojit se svou životní zkušeností, svým svědectvím.

To, co říkáme při evangelizaci, je vlastně jen „příprava“, na dotyčném je první krok víry, který může udělat svou osobní modlitbou. Třeba tak, že se na Ježíše obrátí svými slovy: „Ježíši, buď mým Spasitelem⁷ a Pánem^{8a}“.

Co se týká našich slov, je třeba dobře zvážít, že v kostele běžně užíváme slova, kterým nikdo venku už nerozumí. Jsou to i velmi běžná slova, například modlitba. Pro nás je to rozhovor s Bohem a pro lidi venku je to formulka, která má něco zajistit. Je

tedy lepší při evangelizaci používat definice než samotné termíny, např. „řekni to rovnou Bohu“, nebo místo Eucharistie, „Ježíš, který navenek vypadá jako chléb“. Někdy je lepší naplnit říci, že to neumíme vysvětlit, než se ukrývat pod neférové věty typu „to je tajemství“. Také je třeba mít odvahu se doslova „pustit oltáře a mše“ a jít k samotným dějinám spásy. Zpětně se nám to vrátí v přirovnání svého osobního života s Bohem k životu lidí v dějinách spásy, že jsme na tom podobně jako oni. Kdo chce evangelizovat, musí číst Bibli, musí s ní pracovat při modlitbě metodou lectio divina.⁹ Samotné Boží slovo má při rozhovoru o víře zvláštní sílu.

Poslední zmínka se týká toho, že jde o rozhovor. Na rozhovor musí být vždy dva. Můžeme mít jasno, co bychom chtěli říci, ale nezáleží to jen na nás. Někdy musíme čekat nebo prostě o těchto věcech nemůžeme hovořit. Situace se dá přirovnat k jízdě autem. Jedeme určitým směrem, ale v cestě máme semafor, který ukazuje, zdali můžeme jet, nebo musíme počkat. Stejně tak i druhý dává najevo zájem, nebo se o víře nechce bavit. Pokud hovořit nechce, můžeme se modlit k Bohu, aby mu dal své požehnání, ale zkoušet dál hovořit nikam nevede, pokud k tomu ještě zkusíme připojit svůj nátlak, je to dokonce věc, která Boha uráží.¹⁰

P. Jan Rajlich OP

¹ Sk 26, 9 – 12. *Také já jsem se ovšem domníval, že musím všemožně bojovat proti jménu Ježíše Nazaretského. A to jsem v Jeruzalémě vsuktu dělal. Když jsem k tomu dostal od velekněží plnou moc, dal jsem mnoho věřících uvěznit, a když měli být usmrceni, schvaloval jsem to. Po všech synagógách jsem je často dával trestat a nutil je, aby se rouhali. Jako smyslů zbavený jsem se chystal pronásledovat je i v cizích městech. A tak jsem se vypravil s plnou mocí a pověřením velekněží do Damašku.*

² Sk 26, 13-18. *Když jsem byl na cestě, králi, spatřil jsem o polední světlo z nebe, jasnější než slunce. Jeho záře obklopila mne i ty, kdo šli se mnou. Všichni jsme padli na zem a já jsem uslyšel hlas, který ke mně mluvil hebrejsky: „Saule, Saule, proč mě pronásleduješ? Marně se vzpínáš proti bodcům.“ Já jsem se zeptal: „Kdo jsi, Pane?“ A Pán řekl: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Ale zvedni se, povstaň. Neboť proto jsem se*

ti zjevil, abych tě učinil svým služebníkem a svědkem toho, co jsi spatřil a co ti ještě dám poznat. Budu tě chránit před izraelským národem i před pohany, k nimž tě posílám, abys otevřel jejich oči a oni se obrátili od tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, a vírou ve mne dosáhli odpuštění hříchů a podílu mezi posvěcenými.“

³ Sk 26,19 - 23 *A tak jsem se, králi Agrippa, nemohl postavit proti nebeskému vidění, a kázal jsem nejprve obyvatelům Damašku a Jeruzaléma a po celé judské zemi, a pak i pohanům, aby se v pokání obrátili k Bohu a podle toho žili. Z toho důvodu se mne Židé zmocnili, když jsem byl v chrámě, a chtěli mě zabít. Ale Bůh mi pomáhal až do dnešního dne, a tak zde stojím jako svědek před velkými i malými. Neříkám nic než to, co předpověděli proroci i Mojžíš: Mesiáš má trpět, jako prvý vstane z mrtvých a bude zvěstovat světlo lidu izraelskému i pohanům.“*

⁴ (3), str. 14.

⁵ Žid 11,6.

⁶ KKC 150 – 152.

⁷ Ten, kdo pomůže s problémy nad svoje síly.

⁸ Komu dávám plnou moc zasahovat do mých záležitostí a měnit je podle svých uvážení.

⁹ Mluvit a naslouchat Bohu pomocí kroků: lectio, oratio, meditatio a contemplatio.

¹⁰ (4). Pozn. autora: nátlak je „imitace“ toho, co v člověku má způsobit Duch svatý skrze milost.

Citovaná literatura

1. Bible. Bible, Písmo svaté Starého a Nového zákona, Český ekumenický překlad. Praha: České biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.
2. Noble, Christofer J. Catholic Evangelization Training Program. Steubenville, OH 43952: Franciscan University of Steubenville, 1989.
3. Swiatlo-Zycie. Oaza rekolekcyjna diakonii ruchu Swiatlo-Zycie. místo neznámé: Swiatlo-Zycie, 1987.
4. Jan Pavel II. Homily Day of Pardon. HOMILY OF THE HOLY FATHER. [Online] Vatican, 12. 3 2000. http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/homilies/2000/documents/hf_jp-ii_hom_20000312_pardon_en.html.

Bibliografie

1. Bible. Bible, Písmo svaté starého a nového zákona, Český ekumenický překlad. Praha: České biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.
2. Noble, Christofer J. Catholic Evangelization Training Program. Steubenville, OH 43952: Franciscan University of Steubenville, 1989.
3. Swiatlo-Zycie. Oaza rekolekcyjna diakonii ruchu Swiatlo-Zycie. místo neznámé: Swiatlo-Zycie, 1987.
4. Jan Pavel II. Homily Day of Pardon. HOMILY OF THE HOLY FATHER. [Online] Vatican, 12. 3 2000. http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/homilies/2000/documents/hf_jp-ii_hom_20000312_pardon_en.html.

Barokní lidová zbožnost ve světle knih zázraků jezuitské poutní místo Bohosudov u Teplic

Pokračování z minulého čísla

Rozbor zázraků

Oba prameny zaznamenaly mezi lety 1608 – 1710 na 342 zázračných událostí, které zprostředkovala milostná pieta Panny Marie Bohosudovské. Ne vždy byl prosebník vyslyšen přímo v kostele Bolestné Matky Boží. Mnoho vyslyšení proběhlo u prosebníka doma, kde ležel upoután na lůžko, v cizí zemi, kde byl držen v zajetí a podobně. Prosebník se v myšlenkách obrátil o pomoc k Panně Marii, vždy k jejímu konkrétnímu zobrazení, s prosbou o pomoc a slibem. Často slíbil pout' do Bohosudova, několik pravidelných poutí nebo obětování votivního daru. Pokud byl vyslyšen a uzdraven, osvobozen, splnil svůj slib. Tak se o vyslyšení dozvěděli správci poutního místa. Pokud se prosebník nemohl z nějakého důvodu dostavit, zaslal do kostela písemnou zprávu o zázraku.

K většině zázračných vyslyšení došlo přímo na místě, tedy v kostele Bolestné Matky Boží v Bohosudově nebo u mariánské studánky. Poutníci přicházeli jednotlivě, v doprovodu blízké osoby či v organizovaných poutích. V kostele se modlili za vyslyšení své prosby, vykonali svatou zpověď a přijímání. Jejich prosba byla vyslyšena okamžitě – k uzdravení došlo přímo na místě nebo s menším zpožděním – nemocný se začal uzdravovat na zpáteční cestě. Pokud přišel například rodič žádat za uzdravení dítěte, našel jej po svém návratu domů zdravé.¹⁰

Někdy se stalo, že první žádost o uzdravení nebyla vyslyšena, v takovém případě museli poutníci přijít ještě jednou. Jako v případě jedné matky, jejíž dítě bylo ochrnuté a nemohlo chodit. Rodiče jej přinesli v roce 1657 představit Bolestné Matce Boží a žádali od ní pomoc. Poprvé však nebyli vyslyšeni (to je zdůvodněno jejich malověrností). Matka však přinesla dítě ještě jednou. Tentokrát se stal zázrak. Její chromé dítě se postavilo na vlastní nohy a mohlo s matkou odejít pěšky zpět domů.¹¹

Pokud byla podána žádost o vyléčení těžké, smrtelné choroby, docházelo zpravidla k postupnému zlepšení. Avšak po návštěvě kostela se ne-

mocný ihned cítil lépe. Nemoc jako taková byla v barokní kultuře vnímána jako nenadálá rána, která zaskočí jednotlivce či skupinu. Neexistuje varování, které by jí předcházelo, nelze se jí tedy bránit. Nemocný byl vytržen ze svého všedního života, bylo mu zabráněno, aby se účastnil doposud vykonávaných prací, aby se stýkal s ostatními lidmi. Nemoc mohla být trestem za hříšné jednání, stejně jako ji mohla způsobit jiná „nečistá“ síla (osoba nebo bytost). Velké množství nemocných nejprve vyzkoušelo všemožné prostředky k uzdravení. Léky, lékaře, mastičkáře, znalosti kata atd. (v bohosudovských knihách zázraků je pouze v jednom případě zaznamenáno, že lidé vyhledali pomoc kata). Až když už neviděli jiné východisko, zaslíbili se do Bohosudova k Bolestné Matce Boží.

Jak byla vyhledávána pomoc, vykresluje jedno zázračné vyslyšení z roku 1664. Dobrodiní do Bohosudova zaslal písař Martin František Alois Werner, který hledal pomoc pro svého synka. „31. října 1664 se narodil můj synek. 11 dní po jeho narození se mu objevily na pažích zlé neštovice, vředy, z kterých 16. den vytékala neblahá hmota, že i maso z paží odpadlo a nahé kosti bylo vidět. Ve dvou špitálech nás kvůli tomu odřekli...“¹² pak přišlo náhlé vnuknutí zaslíbit dítě do Bohosudova Panně Marii. Po učiněném slibu se stav dítěte zlepšil. V jiném případě zranil kůň ženě ruku. Tato žena nejprve vyhledala pomoc ranhojiče, ten jí řekl, že jeho umění na toto zranění nestačí. Šla tedy s manželem ze Žatce do Mostu ke katovi, ani zde jí nebylo pomoci. Obrátili se ještě na několik „jiných lidí“ a sousedů. Nakonec vyhledali pomoc v Krupce, kam se vypravil manžel sám. Po svém návratu našel manželku v lepším stavu. Ruka se jí brzy zahojila, takže „mohla vykonávat svou každodenní práci“.¹³

Nejpočetnějšími návštěvníky bohosudovského poutního místa byli muži. Ti sem chodili prosit jak za zdraví své, tak svých blízkých. Často přicházeli, aby provedli výpověď za svou ženu, již se dostalo milos-

ti. Přesto byly i ženy častými hosty kostela. Ve většině případů to byly právě ženy, matky, které sem nosily své děti, aby žádaly jejich uzdravení, nebo aby žádaly milost pro svého manžela. V bohosudovském kostele byla uctívána zázračná pieta, jednalo se tedy o kult Panny Marie. Možná i proto sem chodilo takové množství žen, které hledaly pomoc u bolestné, trpící, ale milostivé Matky Boží.

V knihách je rovněž zaznamenáno velké procento rodičů, kteří přišli do Bohosudova i se svým nemocným dítětem. Dítě, které často nemohlo samo chodit, donesli před milostný obraz, kde jej „obětovali“ Bohu a Matce Boží. Tu prosili za její přimluvu. Nebylo výjimkou, že se stal opravdu velký zázrak (z hlediska dobové mentality), a to, že mrtvé dítě obživlo. „Alžběta Čížková z Härtingu nesla své nemocné dítě do Bohosudova, během cesty se zdálo, že je dítě mrtvé, a proto chtěla jít v polovině domů. Ze zvláštního popudu se ale na cestu třikrát vrátila; až konečně přišla s mrtvým dítětem (jak myslela) do našeho kostela a plačící poručila dítě naší milé Paní. Když se tak horlivě modlila, zpozorovala na dítěti známky života, a sotva jej z kostela přinesla, začalo žádat něco k jídlu. Pak něco pojedlo a šlo úplně zdravé domů.“¹⁴

Mgr. Iva Poláčková, doktorandka katedry historie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, která se tématem článku zabývá ve své bakalářské a diplomové práci

Pokračování v příštím čísle Zdislavy

¹⁰ Zázrakům v barokní době a knihám vzniklým při poutních místech se věnují především Markéta HOLUBOVÁ, Zázračná uzdravení ve světle svatohorských knih zázraků, in: Český lid 89, 2002/3, s. 217- 238, Zdeňka PROKOPOVÁ, Wunderbücher in der Barockzeit und Wundererhörungen an Marienwallfahrtsorten in Südböhmen, in: Wallfahrten in der europäischen Kultur, in: Europäische Wallfahrtsstudien I, Příbram 2004, s. 381-393 a Martin GAŽI, „K lékařce nebeské“. Poutní Podsrp a vnímání nemoci na českém venkově 18. století, in: Časopis pro kulturní dějiny 2004/1, Praha, s. 17- 31.

¹¹ Historia Mariascheinensis, s. 83.

¹² Jesu und Maria Gnadenbüchlein, s. 168.

¹³ Tamtéž, s. 156.

¹⁴ Historia Mariascheinensis, s. 212.

Krátké zprávy z diecéze

Dětské betlémy se představují v rumburské Loretě

V ambitu rumburské Lorety jsou vystaveny dětské betlémy. Vyrobity je děti z mateřských a základních škol a zájmových kroužků z Rumburku a okolí. Na výstavě, kterou pořádá Římskokatolická farnost – děkanství Rumburk, jsou k vidění tři desítky jesliček vyrobených z papíru a keramiky. Výstava dětských betlémů je pořádána v mezidobí, kdy není vystaven tradiční klášterní betlém ve zdejším kostele sv. Vavřince. Školáci se svými učiteli v letošním roce vymysleli nápadité betlémy, některé z nich mají např. podobu skříňových jesliček. Výstava dětských betlémů probíhá v Loretě v Rumburku od 27. 11. 2010 do 2. 2. 2011, od úterý do soboty, mezi 9.00 až 16.00 hod. Vstupné je 30 a 15 Kč.

Klára Mágrová, Rumburk

Betlém dětí z MŠ v Sukově ul. v Rumburku. Foto Klára Mágrová

Salesiáni působí v Teplících už dvacet let

Salesiáni si připomněli dvacet let svého působení v Teplících. Poprvé během koncertu Lucie Bílé, který se konal ve čtvrtek 11. listopadu 2010 v kostele sv. Jana Křtitele a jehož se zúčastnili zástupci několika firem, které činnost střediska různým způsobem podporují.

Další připomínkovou akcí byla mše svatá v kostele sv. Alžběty v Teplících-Šanově v neděli 14. listopadu 2010. Bohoslužbě předsedal P. Miroslav Maňásek, jenž od roku 1990 středisko řídil. Mše svatá se mimo jiné zúčastnili Jaroslav Musial, Jan Ševčík a bývalý provinciál salesiánů P. Benno Beneš SDB, tedy ti, kteří se tehdy o otevření prvního salesiánského střediska v Teplících zasloužili. Místo nebylo vybráno náhodně. Mši svatou v tomto kostele totiž tepličtí salesiáni svoji činnost před dvaceti lety zahajovali.

Oslavy završilo přátelské setkání s prezentací fotografií z činnosti střediska, které se konalo dne 16. listopadu 2010 v prostorách salesiánského střediska na Luně v Teplících. Pozvání přijali i bývalý senátor JUDr. Ing. Jaroslav Musial a současný senátor a primátor města Jaroslav Kubera. Ten ve svém krátkém prosluvu vyzdvihl pozitivní působení Salesiánského střediska Štěpána Trochty při řešení problémů sociálně vyloučených komunit v Teplících. Akce se zúčastnili také sponzoři a četní dobrovolníci, jimž salesiáni také poděkovali za podporu a nezištnou pomoc při provozu střediska.

www.sdb.cz, Marie Koscelníková

Obnovená a nově postavená boží muka

V letošním roce se podařilo, především díky aktivitě předsedy Jilemnického okrašlovacího spolku, pana Václavika, opravit a nově instalovat v Jilemnicích a okolí několik božích muk. V sobotu 5. června proběhlo svěcení opraveného kříže u cesty vedoucí od hrabačovského kraje na „Hat“. V sobotu 11. září se uskutečnilo svěcení dvou křížů - nejprve byl posvěcen kříž stojící těsně za vrcholem silnice vedoucí z Jilemnic do Mříčné a hned potom následovalo posvěcení asi 500 m vzdáleného, nově instalovaného kříže poblíž bývalého jilemnického popraviště. V sobotu 18. září posvětil za velké účasti občanů jilemnický vikář P. František Mráz novou dřevěnou sochu sv. Floriána, která byla umístěna do výklenku ve zdi opravené budovy bývalého pivovaru a která nahradila historickou sochu sv. Floriána, nyní umístěnou v Krkonošském muzeu. V neděli 17. října byl posvěcen na místě, kde původně stávala socha sv. Karla,

nově instalovaný kříž. A konečně v sobotu 30. října byl posvěcen Mariánský sloup při vjezdu do Horní Branné. Kéž jsou tato malá sakrální díla povzbuzením pro všechny, kdo usilují o uchování křesťanských hodnot v naší vlasti.

*www.vikariatjilemnice.cz
Vladimír Novák*

Pečení perníků pro Misijní dílo dětí

Římskokatolická farnost - arciděkanství Liberec pořádalo na zdejší faře po dva dny, v pátek 17. prosince a sobotu 18. prosince 2010, akci, na které její účastníci společně pekli a zdobili vánoční perníčky. „V neděli je budeme prodávat po všech bohoslužbách a celý výtěžek vložíme na účet Misijního díla dětí. Tyto peníze slouží ku pomoci dětem ze zemí tzv. „třetího světa“, aby i ony mohly alespoň radostněji prožít své dětství, a třeba zvláště i o těchto Vánocích našim přispěním,“ poukázal liberecký arciděkan R.D. Radek Jurnečka.

*www.arcidiekanstvi-lbc.cz
Jana Michálková*

Betlém v Loučné

Již třináctá socha v životní velikosti přibyla letos do dřevěného betlému v Loučné, který vytváří řezbář Ivan „Dědek“ Šmíd. Letošním přírůstkem betlému je postava anděla. Tradice adventu v Loučné byla založena v roce 2001. Od roku 2004 jsou jako vánoční dárek všem návštěvníkům představovány nové sochy. Nejprve měl betlém Pannu Marii s Ježíškem a Josefa. Druhý rok přibyl pastýř s ovci a pak Tři králové. K tomuto základu řezbář přidává každým rokem další postavu, a tak se Betlém rozrůstá. Pro výrobu soch používá lipové dřevo s patinou. Lidé si mohou betlém prohlédnout denně po celou dobu adventu až do Tří králů.

Loučenský kostelík začíná být pro dřevěný betlém malý. Dalším místem, kde budou moci lidé v adventním období obdivovat jeho figury, bude kaplička v Hraničné z roku 1771, která nyní prochází celkovou rekonstrukcí.

V Loučné ale vždy zůstane Svatá Trojice, tradičním domovem anděla bude po dokončené rekonstrukci právě kaplička v Hraničné.

ČTK, Marie Koscelníková

Národní pouť Řím 2010 - trvalá motivace pro všední dny

Národní pouť v Římě, které jsme se zúčastnili, byla podle mého a asi podle mnohých dalších účastníků skutečně milá událost. Bylo to několik takových hezkých dní. Co se týče počasí, to zrovna nebylo až tak příjemné římské, ale to není to nejdůležitější. To příjemné, milé a hezké bylo to, že jsme mohli být na velmi důležitých místech pro Kristovu církev, pro křesťany, tedy pro nás, kteří jsme tam jako křesťané jeli. Mohli jsme se tak trochu dotknout centra, středu církve, nasát do sebe římskou atmosféru, setkat se na jednotlivých místech s historií křesťanství. A především jsme mohli nejenom vidět Svatého otce jako příjemného a vysoce vzdělaného a inteligentního člověka, ale mohli jsme s ním také mluvit jako s člověkem, který vás vnímá, který dává pozor na to, co mu říkáte. Osobní bezprostřednost v setkání se Svatým otcem, ale i bezprostřednost setkání s křesťanskými místy, to bylo to milé a hezké, co mně stále tane na mysli, na co vzpomínám, na co myslím. Z toho ještě pořád žiji.

Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický

V Římě jsem nebyl poprvé, ale dojmy byly tentokrát zcela jiné než kdykoliv předtím. Nejsem příliš přítelem hromadných akcí. Přesto jsem se již mnohých poutí do Říma i jinam zúčastnil. Většinou se podobné akce nesou ve znamení spěchu a stresu. Tentokrát tomu bylo jinak. Všechno probíhalo v klidu. Navíc – byl jsem opravdu hrdý na to, že jsem Čech a že tam mohu s poutníky být. Tedy to byl diametrálně odlišný pocit od již prožitých hromadných akcí.

Vrcholem celé pouti byla pro mě audience u Svatého otce a poté mše svatá s arcibiskupem Dominikem Dukou v chrámu sv. Petra. Ten v kázání vysvětlil nejen mnohé z křesťanské víry a z Písma, které se četlo, ale především nám řekl mnoho (nejen) historických souvislostí. Kromě jiného sdělil nám litoměřickým (ale i svým bývalým hradeckým), kudy máme jít k hrobu papeže Alexandra VII., který založil nejen královéhradeckou, ale i litoměřickou diecézi. Člověk se tam v tu chvíli cítil nějak zakořeněn. Zkrátka – z celé pouti jsem měl mimořádně dobrý pocit.

Moje osobní setkání se Svatým otcem bylo překvapivé, protože rozhodně nebylo připraveno, že nějaký Přibyl půjde ke Svatému otci. Naopak. Vybral jsem si místečko v koutku a říkal si, že už jsem Svatého otce viděl, vždyť jsem měl možnost se s ním pozdravit při jeho návštěvě v loňském roce v Praze. O nic jsem tedy neusiloval. Dokonce mi ani tolik nevadilo, že je moje místo za jedním z bronzových sloupů a že ho při audienci budu patrně jen slyšet. Snad jsem si říkal, že možná půjde okolo, podívá se na mne, nebo podá ruku, uvidíme. Pan nuncius a náš pan biskup však nějakým způsobem zařídili, že mě najednou vytáhli z davu a stál jsem mezi těmi vyvolenými, kteří mohli ke Svatému otci jít.

Napsali jste...

Se Svatým otcem jsem se osobně setkal dvakrát a je to samozřejmě nevšední zážitek. Z tohoto druhého setkání jsem měl však ještě lepší dojem než z prvního. Přestože setkání s českými poutníky bylo pro Svatého otce jakýmsi programem navíc k běžné generální audienci, zdálo se, že má na každého víc času. Při čekání na setkání jsem neměl strach ani trému, jen jsem si rovnal pády a předložky abych si neušl ostudu, až s ním budu mluvit německy. Chtěl jsem mu poděkovat za jeho návštěvu, za to, že se s ním můžeme setkat, a také za finanční pomoc při povodních, kterou letos poskytl prostřednictvím Cor unum. Když jsem viděl, jak lidé přede mnou různě poklekají a je téměř riziko, že Svatého otce převrhnou, protože on je takový drobný, nepoklekl jsem, ale políbil mu prsten a představil se. Je menší než já, ale stál na stupínku, tak jsme si viděli do očí.

Tak tedy přišel ten typický ratzingerovský pohled. Hnědě dobrotivé oči, které se na člověka dívají zpytavě, s láskou a jakoby zespu, takže Svatý otec člověka doslova proskenuje. Pak mi začal něco povídat. Slovo od slova bych to nezapomněl, ale pamatuji si, jak říkal, že na sebe máme navzájem myslet, že všem žehná a všechny pozdravuje – tedy i vás, milí čtenáři!

Protože jsem věděl, že za mnou stojí další lidé, chtěl jsem po chvíli odejít, ale Svatý otec mě pořád držel za ruku a mluvil se mnou. Bylo to tedy vlastně naopak, než to bývá s významnými lidmi obvykle. A z toho jsem měl asi ten nejkrásnější dojem, že se on v tu chvíli věnoval pouze mně a nikam nespíchal. Až jeho sekretář ukončil tuto chvíli, a to tím, že mu podal do ruky růženec, který pak Svatý otec předal mně. Nakonec jsem se nějak dostal na své místo zpět.

Ze setkání se Svatým otcem mám tedy pocit hlubokého souznění duší, pocit toho, že na malou chvíli tam byl pro mě a naslouchal mi. Dá se to těžko popisovat, ale bylo to něco velmi intenzivního a povzbuzujícího, takže z toho žiji dodnes.

A tak, když teď řeším pracovní problémy, říkám si, kolik jich asi má Svatý otec a s kým on se může poradit, když nad ním je už jen Pán Bůh. To mi dodává novou sílu a naději.

*P. Stanislav Přibyl CSSR,
generální vikář litoměřické diecéze*

Osobně jsem se na pouť hodně těšil. Taký proto, že jsem v Římě už několik let nebyl. Poprvé jsem jej navštívil před svým příchodem do České republiky v roce 1995 s poutníky z Polska. Tehdy jsme zůstali několik dní, potom jsme ještě navštívili Assisi, Loreto, Miláno a další místa.

Na letošní národní pouti se mi mimo jiné líbila organizace, všechno bylo dobře domluveno a zorganizováno. Vnímám jsem ji také jako 21. výročí svatořečení Anežky České. Představoval jsem si poutníky z Československa, kteří před jednadvaceti lety zaplavili město, určitě byli velice nadšení. Myslím si, že nemenší nadšení bylo i tentokrát. Mezi poutníky jsem viděl radost, velkou vstřícnost, modlitební soustředění. Přestože jsem se svatořečení Anežky České nezúčastnil a průběh znám jen z vyprávění, silně jsem spojení s rokem 1989 prožíval a představoval si tehdejší události. Většina Čechoslováků byla na konci totality v zahraničí a v Římě asi poprvé. Hodně jsem uvažoval o tom, jak se tenkrát lidé cítili; určitě byli hodně potěšeni a povzbuzeni. Letos nás bylo samozřejmě méně, přijelo asi 1300 poutníků.

Řeklo by se, že to není mnoho, ale já si myslím, že na naše poměry je to celkem slušné. Také musíme zvážit, že tomu museli lidé věnovat týden dovolené. Moji známí z bývalé farnosti si museli celý týden nadělavat.

Bohoslužby, kterých jsem se zúčastnil, probíhaly velice důstojně. Potěšilo mě i to, že na hlavní audienci nechyběl velvyslanec České republiky Pavel Vošalík, člověk prý nevěřící, ale velice vstřícný. Mluvil hezky o vztazích Vatikánu a Svatého otce s Českou republikou. Zdůrazňoval, že neslyšel žádnou kritickou větu na adresu České republiky z úst Svatého otce i přesto, že nemáme podepsaný konkordát a tyto věci se dlouho neřešily. Bylo milé, že přijela v zastoupení svého manžela paní Lívie Klausová, která slavila své narozeniny, a přítomen byl i ministr Karel Schwarzenberg. Je dobře, že se zapojili i představitelé státní správy. Myslím si, že je potřebné s nimi spolupracovat.

Při přípravě národní pouti se podle mého názoru zapomnělo na známé osobnosti kulturního života, které by ukázaly lepší životní styl než ten, který nám předkládají současná média. Bylo by to velice dobré znamení a příklad pro mladou generaci. V televizi a na internetu vidíme tzv. celebrity v Talentománii a SuperStar a v jiných pořadech. To, co se mladým dnes předkládá, není vždy vhodné a nemá to často žádnou hodnotu. Určitě jsou mezi umělci věřící lidé, kteří by svou přítomností ukázali svůj životní styl a životní názor, bylo by to pro mladou generaci hledající vzory velice dobré. Možná bychom je na podobné akce měli zvat.

Moc jsem se těšil na setkání s mým bývalým kaplanem otcem Radkem, který teď v Římě studuje církevní právo. Stýská se mi po vzájemně dobré spolupráci v Mladé Boleslavi, která trvala čtyři roky. Návštěva byla sice krátká, ale srdečná.

Velkým mým přáním při této pouti byla návštěva hrobu Svatého otce Jana Pavla II. Toužil jsem navštívit místo jeho posledního odpočinku. Se Svatým otcem Janem Pavlem II. jsem se kdysi osobně pozdravil, nepromluvíli jsme slovo, ale podal mi ruku. U jeho hrobu jsem se modlil za naši farnost a diecézi. Jan Pavel II.

má titul Služebník Boží, takže jej můžeme o nějakou přímluvu, milost nebo zázrak prosit.

*R.D. ICLic. Józef Széliga, děkan,
Litoměřice*

Naše cesta do Říma probíhala hezkým autobusem, s velmi ochotnými řidiči, svědomitým průvodcem, ale především s velmi milými a hodnými lidmi. To je vždy začátek úspěchu, když lidé jsou k sobě ohleduplní, laskaví a přívětiví. To vše se uskutečnilo v našem autobuse, kde jsme se modlili, zpívali, odpočívali, ale také se na sebe usmívali. Samozřejmě, že každý zážitek, který se člověka dotýká, je o to silnější.

Velkým zážitkem byl pro nás okamžik setkání se Svatým otcem. Všichni jsme věděli, že je po své apoštolské cestě. Obávali jsme se, že naše setkání bude jen formální, nikoliv. Svatý otec přišel jako otec, usmíval se, promluvil k nám hřejivými slovy naší mateřštiny. Povzbudil nás především svým vystoupením, ze kterého bylo patrné, že nám chce posloužit, a to se také stalo. Více než osmdesátiletý člověk má eminentní zájem o bližního. Nehledí na svůj věk, únavu, popřípadě nemoci, ale chce sloužit a rozdávat.

Velmi hezké setkání bylo v blízkosti vstupní brány do Vatikánu. Setkali jsme se s naším biskupem Janem, který byl jistě velmi rád, že z diecéze přijelo i pár poutníků. Při rozhovoru se přiblížila krásná aristokratická postava, pan kardinál Tomko. Byl asi na večerní procházce. Rovněž služebník církve víc než osmdesátiletý se s námi pozdravil a předal nám Boží požehnání.

Jeden z hezkých okamžiků, možná i trochu smutný, byla naše cesta domů. Těšili jsme se na ranní návštěvu baziliky P. Marie v Mariazell. Za pomalého rozednívání jsme došli k bazilice, která však byla zavřená. Čekali jsme, ale bez výsledku. Dveře zůstaly zavřené. A tak jsme se loučili přede dveřmi této poutní svatyně. Vyznali jsme víru v eucharistii, poděkovali za blízkost Boží a ochranu P. Marie. Nikdo nebyl rozmrzelý, nikdo nikomu nic nevyčítal, všichni jsme přijali i tento okamžik jako poutník, kterému nemusí být dveře vždy otevřeny. Vždyť setkání s Bohem je milost.

Doufám, že se příliš nedotknu něžného pohlaví, když připomenu, že to bylo právě ono, které si na cestu vzalo jen vybavení do autobusu. Mohl jsem konstatovat, že duchovní byli oblečeni jako na pouť do Říma a jeho bazilik. Dokonce i mnoho mužů cítilo, že pro tento okamžik je dobře být slavnostně oblečen. Žel, ženy se představovaly v riflích a bundách. Některé nechaly plandat i svetry kolem boků, dokonce obětní dary a přímluvy byly přinášeny v oblečení, které by se hodilo na chatu a k ohni.

Před deseti lety při miléniu jsme byli vyzváni, aby vystupující byli společensky oblečení. Dnes není tak chudá doba, aby se křesťan nemohl na duchovní svátky svátečně obléknout.

R.D. Werner Horák, děkan, Louny

Do Říma jsem jel z Mladé Boleslavi společně ještě s několika málo farníky. Myslím, že tato pouť byla pro nás všechny přínosná nejen z hlediska poznávání krás Říma a jeho duchovního bohatství, ale také ze společné radosti poutě všech účastníků, s kterými jsme jeli, nebo se kterými jsme se mohli potkat až tam. Dlouhá cesta autobusem byla sice chvílemi trochu úmorná, ale stálo to za to; ostatně – ke každé pouti patří i trocha námahy nebo náročnosti. Osobně jsem byl v Římě již podruhé.

Každý z nás měl nějaký ten úmysl nebo úmysly, s nimiž se na pouť vydal. Hlavními úmysly pro mě bylo vyprosit požehnání pro svou mladoboleslavskou farní rodinu, jakož i své nejbližší. Také jsem ale pouť vnímal jako prosbu o požehnání do mé začínající kněžské služby – a to zvláště na přímluvu sv. apoštola Petra, který mi je birmovacím patronem a jistě i kněžským přímluvcem.

Velice si vážím toho, že jsem během naší třídenní pouti po Římě mohl spolu s ostatními kněžími a biskupy koncelebrovat mši svatou v centru celé církve – v bazilice sv. Petra, jakož i v lateránské bazilice a bazilice Panny Marie Větší. Velikým oslovením pro mne bylo i to, že Svatý otec během generální audience ve Sv. Petru k nám mluvil velice srozumitelně česky. Dalo se vnímat, s jakou láskou a radostí se s námi setkává. Naším národním vyjádřením po poděkování Svatému otci byl zejména zpěv

svatováclavského chorálu, který se z našich úst mocně rozlehl po celé bazilice.

Jsem velice rád, že se pouť uskutečnila, díky patří všem, kdo se podíleli na jejím organizování i všem zúčastněným. Pouť patří k životu člověka: vyjadřuje jednak naši životní pouť do Božího království a také naše modlitbou dané pozdvižení mysli k Bohu, které vyjadřujeme ochotou něco obětovat.

*R.D. Kamil Škoda, farní vikář,
Mladá Boleslav*

Kamínky dojmů a vzpomínek na tři dny pobytu ve svatém městě se jen zvolna seskupují do mozaiky, v níž nejjasněji a barevně svítí:

Audience u Svatého otce - spontánní, plná díky, vděčnosti.

Mše svatá v bazilice sv. Petra - radostná, důstojná, zpěvná.

Tichá modlitba a vzpomínka na rodný kraj na jihu Moravy u hrobu sv. Cyrila.

Pokleknutí před dřevem z Kristova kříže.

Modlitby za všechny, které jsem vezla v srdci s sebou.

Potěšila mě nečekaná setkání, jsem vděčná za nová seznámení.

Městem nás každý den navečer obětavě provázel P. Martin Davídek. Na jedné z večerních „vycházek“ jsme na ulici potkali našeho otce biskupa Jana. Radostný rozhovor přerušil hlas kolemjdoucího slovenského kardinála Tomka: „Co sa to v Ríme deje? Všade počuť češtinu!“

Pak jsme dostali dvojité požehnání...

Řím. Město, které mě přijalo vlídně. Nejenže jsem se v něm neztratila - zvládla jsem tlačenici v metru i v městském autobusu, naučila se odvaze na přechodech pro chodce...

Řím. Vzpomínka na něj je plná tiché radosti, vděčnosti, zvláštního klidu. Bohu díky!

PhDr. Zdeňka Švejdrová, Ústí nad Labem

Krásné kolečko, které ani nechci sundat z klopky kabátku, zdobilo všechny účastníky poutě, podle něho jsme se poznávali, je na něm napsáno: *Láska Kristova je naší silou.*

Ta pouť byla opravdu také síla. Bylo to náročné, ale nádherné. Po noci

strávené v autobuse, jsme se ubytovali v salesiánském poutnickém středisku Opera Teresa Gerini a ihned odcestovali metrem do centra Říma k bazilice Santa Maria Maggiore. Tam byla v 15 hodin zahájena česká národní pouť. Všichni čeští poutníci (11 autobusů) pospíchali na první společnou modlitbu svatého růžence, potom následovala mše svatá, celebrotovaná Mons. Janem Graubnerem. Středa 10. listopadu 2010 byla tím vytouženým dnem, kdy jsme děkovali. Všichni poutníci měli na hrudi kulaté odznaky, v rukách naše české vlaječky a to hlavní – při příchodu Svatého otce nastalo spontánní neutuchající volání: „Děkujeme, Svatý otče...“

Vlaječky nad hlavami, slzy v očích a veliké nadšení. Můžeme děkovat, vidět a být při tom – nádherný neopakovatelný zážitek, na který se nezapomíná.

Odpoledne v 15 hodin druhá poutní mše svatá, celebrotovaná naším panem arcibiskupem Dominikem Dukou. To byla další síla, podruhé opět v bazilice sv. Petra.

Ve čtvrtek 11. listopadu třetí poutní mše svatá s Miloslavem kardinálem Vlkem v bazilice sv. Jana v Lateránu. Po skončení jsme všichni přešli průvodem do baziliky Svatého Kříže v Jeruzalémě, kde byla národní pouť zakončena.

Letos jsme byli s manželem v Itálii už v květnu v Turíně, kde byl výstav turínského plátna.

Stále děkujeme našemu Pánu za zdraví, a že jsme to všechno zvládli a mohli být „při tom“.

manželé Kudrmanovi, Lovosice

V životě jsou chvíle, které si člověk vryje do své paměti a nestává se tak často, že by na tyto chvíle zapomněl. Jednu z nich jsem prožíval ve středu 10. listopadu v Římě při národní pouti, která byla poděkováním Svatému otci Benediktu XVI. za jeho loňskou návštěvu v naší vlasti.

Pro mě byl nezapomenutelný duchovní zážitek, když jsem vstoupil do baziliky sv. Petra, mého křestního patrona, kde se konalo setkání Svatého otce s poutníky z naší vlasti a zanedlouho poté mše svatá u hrobu sv. Petra, papežů a kardinála Josefa

Berana, na kterého často vzpomínám.

Každý z těchto okamžiků jsem prožíval naplno. I když se každá taková prožitá současnost rychle stává historií, vím, že z tohoto prožitku mohu čerpat v dalším životě. Jsem vděčný Pánu Bohu, Panně Marii a svatě Zdislavě za ochranu a zdraví poutníků z litoměřické diecéze a také musím poděkovat všem, kteří nás provázeli svými modlitbami po celou pouť ve dne v noci.

Petr Alexa, Libochovany

Z litoměřické diecéze byl do Říma vypraven autobus s 51 poutníky, mezi nimiž bylo i pět kněží: P. Jozef Széliga, P. Radim Valík OSB, P. Werner Horák, P. Vít Audy a P. Kamil Škoda. Vlastní pouť, spojená s návštěvami některých římských bazilik, byla pro nás prostředkem jak k duchovnímu povzbuzení, tak ke společenství a jednotě s celou svatou církví.

Vešelé je vzpomínka na náš podvečerní odchod ze svatopetrské baziliky na prohlídku památek Říma. Shromáždili jsme se na náměstí sv. Petra a najednou jsme zahlédli biskupa Pavla Posáda, jak míří k nám. Osobně jsme se s ním pozdravili a zakončili naše setkání fotografií. Jen co jsme vyšli do ulic Říma, došlo k dalšímu krásnému setkání, tentokrát s biskupem Janem Baxantem. Když už jsme chtěli pokračovat v cestě, ještě okolo nás prošel slovenský kardinál Jozef Tomko, od něhož jsme dostali také požehnání.

Díky P. Martinu Davidkovi, který se nás v Římě ujal jako průvodce, jsme mohli navštívit nejznámější památky tohoto města i s odborným výkladem. Zvláště krásné bylo zakončení naší pouti v bazilice Svatého Kříže Jeruzalémského, adorace a duchovní zamyšlení kardinála Miloslava Vlka nad spojením našeho každodenního kříže s křížem Ježíšovým a závěrečné uctívání zbytku kříže, na němž byl umučen Pán Ježíš Kristus. Tečkou byla návštěva mariánského poutního místa Mariazell a prohlídka benediktinského kláštera Kremsmünster.

Veliké díky patří panu Alexovi za jeho organizaci této naší poutní cesty i všem přítomným poutníkům za jejich účast a dobré společenství.

Ludmila Břejchová, Brňany

Fotografie naleznete na straně 23

Hrad Valdštejn, 18. 12. 2010

Slavnostní sál klasicistního domu, 14.00 hodin. Vánoční koncert operních árií a písní v podání Pavly Brtníkové, Kamily Jiřítové a Lucie Pázlerové za klavírního doprovodu Miroslava Navrátila.

Lobeč, 18. 12. 2010

Kostel Povýšení sv. Kříže, 14.30 hodin. Adventní koncert, účinkovat bude smíšený pěvecký sbor Intermezzo Mšeno, sborníkem Karel Horňák.

Jitřava, 18. 12. 2010

Živý Betlém, 16.00 hodin.

Mšeno, 18. 12. 2010

Kostel sv. Martina, 17.00 hod. Adventní koncert, účinkovat bude smíšený pěvecký sbor Intermezzo Mšeno.

Litoměřice, 18. 12. 2010

Katedrála sv. Štěpána, 18.00 hodin. Adventní koncert, vystoupí Pěvecké sdružení litoměřických učitelů.

Radičevy, 19. 12. 2010

Kostel sv. Václava, 15.00 hodin. Adventní koncert, účinkovat bude Poutnickův sbor z Liběšic, zazní adventní zpěvy z českých kancionálů.

Loučeň, 19. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 15.00 hodin. Adventní koncert.

Krásná Lída, 19. 12. 2010

Kostel sv. Maří Magdalské, 16. 00 hodin. Účinkovat bude Varnsdorfský chrámový sbor.

Litvínov, 19. 12. 2010

Kostel sv. Michaela archanděla, 16.30 hodin. Pozvání žáků a učitelů ZUS v Litvínově ke společnému zpívání.

Nový Bor, 19. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 17.00 hodin. Adventní koncert, „Duchovní hudba pro varhany“, Jiří Chlum - varhany a Dagmar Čemusová - zpěv.

Jenišovice, 19. 12. 2010

Kostel sv. Jiří, 18.30 hodin. Adventní koncert.

Rumburk, 20. 12. 2010

Kostel sv. Bartoloměje, 17.00 hodin. Vánoční koncert, vystoupí studenti varhanní třídy ZUS Rumburk.

Česká Lída, 21. 12. 2010

Bazilika Všech svatých, 10. 30 a 17. 00 hodin. Adventní koncert, účinkovat bude pěvecký sbor gymnázia v České Lídě pod vedením Hany Homolové.

Dlouhý Most, 21. 12. 2010

Kostel sv. Vavřince, 17.00 hodin. Vánoční koncert, účinkovat bude pěvecký sbor Janáček.

Újezd pod Troskami, 21. 12. 2010

Kostel sv. Jana Křtitele, 18.00 hodin. Adventní koncert, vystoupí Pěvecký sbor Antonín Dvořák z Turnova.

Rybníště, 22. 12. 2010

Kostel sv. Josefa, 17.00 hodin. Vánoční koncert, pořádá ZŠ Rybníště.

Vratislavice nad Nisou, 24. 12. 2010

Kaple Vzkříšení, 10.00 hodin. Stavění betléma s dětmi.

Hrad Valdštejn, 24. 12. 2010

Kaple sv. Jana Nepomuckého, 14.00 hodin. Zeffiro Torna - vánoční nadílka krásného zpívání pod vedením Čenka Svobody.

Turnov, 24. 12. 2010

Kostel Narození P. Marie, 14.00 hod. Vánoční koncert, vystoupí dětský sbor a dechový orchestr ZUS Turnov.

Dlouhý Most, 24. 12. 2010

Kostel sv. Vavřince, 15.30 hodin. „Pojďme spolu do betléma“, vánoční příběh pro děti i dospělé s možností odnést si do svých domovů betlémské světlo.

Hrad Valdštejn, 26. 12. 2010

Kaple sv. Jana Nepomuckého, 14.00 hodin. Svatoštěpánské zpívání v podání souboru Musica Fortuna a pořad „Byla cesta, byla ušlapaná“ (vánoční zpívání trochu jinak) hudební skupiny Subulculus.

Žatec, 26. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 14.00 hodin. Živý Betlém, pásmo hudby a slova, pořádá loutkoherecká společnost JITŘENKA ze Žatce.

Bílina, 26. 12. 2010

Kostel sv. Petra a Pavla, 15.00 hodin. Česká mše vánoční, účinkuje Krušnohorský pěvecký sbor, dirigent Marek Müller, Jiří Knotte – varhany.

Církvice, 26. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 16. 00 hodin. Vánoční koncert, vystoupí pěvecké uskupení Bel Canto pod vedením Jany Stolzeové.

Litoměřice, 26. 12. 2010

Kostel Všech svatých, 16.00 hodin. Účinkovat bude Cantica Bohemica pod vedením Vladimíra Frúhaufa.

Více pozvánek najdete na www.dltm.cz

Nabídka

Karmelitánského nakladatelství

Maminky, které milují příliš

Brož., 182 str., 179 Kč, obj. č.: 101335

Příliš mnoho lásky může dítě zničit. Co změnit malé rozkošné dítě v tyрана, který je schopen ovládat celou rodinu? Autor srozumitelným a čtivým stylem varuje matky (ale i otce) před přehnanou láskou k dětem. Předkládá mnohé příběhy matek, jejichž děti se staly malými tyranami. Tyto příběhy pomáhají pochopit sdělení knihy, která přináší jak zkušenosti rodičů, tak připomínky a výklad autora a nakonec i návrhy možného řešení. Vysvětluje i psychologické pozadí celého problému a zabývá se rovněž pojmem viny, spravedlnosti a pravdy, které s problémem souvisí.

Osvaldo Poli je známý italský psycholog a psychoterapeut. Léta se věnuje formaci k rodičovství a k partnerství a výchově dětí, přičemž spolupracuje s různými skupinami, institucemi a časopisy. KNA vydalo jeho knihu Srdece táty.

Slovo a život

Brož., 287 str., 260 Kč, obj. č.: 101472

Knihy známého kazatele a duchovního spisovatele Raniera Cantalamessa se zrodila z živé zkušenosti hlásání Božího slova farnímu společenství. Autor ve svém výkladu promyšlí základní témata liturgických čtení a uvádí je do souvislosti s aktuálními problémy církve a světa. Nedělní liturgie zůstává pro mnoho věřících jedinou příležitostí, kdy se setkávají s Božím slovem. Je tedy logické, že otec Cantalamessa dal v třiletém cyklu zamýšlení nad nedělními biblickými texty zaznít všem podstatným skutečností víry.

Pastorační a evangelizační zkušenosti autora, duchovní a teologická hloubka i naprosto srozumitelné vyjadřování činí z této publikace vynikající pomůckou jak pro ty, kdo působí v pastoraci, tak pro nejširší okruh účastníků nedělních bohoslužeb.

Kmotra na e-mailu

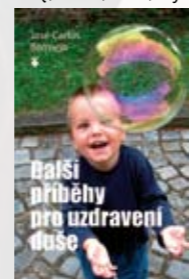
Brož., 55 str., 79 Kč, obj. č.: 101618

O prázdninách přišla moje kmotřenka Janička s nápadem: „Budeme si mailovat.“ A začala. Deštivé počasí nám prálo, stránky přibývaly. Jednoho dne jsem se jí svěřila, jak ráda bych si takhle povídala i s jinými svými kmotřenci... A zase přišla s nápadem: „No, tak můžeme z toho, o čem si píšeme, udělat knížku a dát jim ji.“ Nasadila mi brouka do hlavy. A pak jsem si dodala odvahy a poslala ukázkou naší korespondence do Karmelitánského nakladatelství. Výsledkem je tato kniha.

Další příběhy pro uzdravení duše

Brož., 87 str., 95 Kč, obj. č.: 101571

Další sbírka příběhů s pointou pro duchovní život od úspěšného španělského autora. Každý příběh je zakončen náměty k vlastním zamýšlení, takže je lze použít i pro duchovní cvičení, ve společenství nebo v katechezích pro starší děti i mládež. José Carlos Bermejo (1963) je řeholník z kongregace kamiliánů. Získal doktorát z pastorální teologie a medicíny. Přednáší na Kamiliánu v Římě a na univerzitách v Alcalá a v Madridu. Napsal více než třicet knih z oboru pastorální medicíny, bioetiky a sociální práce, ale nejoblíbenější jsou právě jeho knihy povídek. V Karmelitánském nakladatelství vyšla v roce 2010 jeho knížka Příběhy pro uzdravení duše.

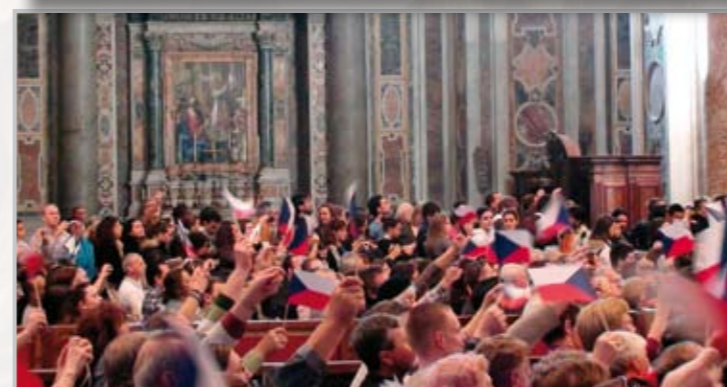

Setkání s biskupy před bazilikou Santa Maria Maggiore. Foto Petr Skrbek.

Foto L' Osservatore Romano

Národní pouť do Říma, 9. - 11. listopadu 2010

Poutníci vítají Svatého otce v bazilice sv. Petra. Foto Kamil Škoda.

Generální vikář litoměřické diecéze P. Stanislav Příbyl CsSr dostává od Svatého otce růženc.

Litoměřický biskup Mons. Jan Baxant se zdraví s papežem Benediktem XVI. při generální audienci o bazilice sv. Petra. Foto L' Osservatore Romano

SOUTĚŽ O KNIHY

Milí čtenáři,

nabízíme vám malé rozptýlení, získáte pěknou knihu z Karmelitánského nakladatelství. Ze správných odpovědí vylosujeme výherce.

Pro děti do 12 let:

- Kolik oken měla Noemova archa?
- Jak se jmenuje město, kde Ježíš učinil první zázrak?
- Která část Bible vypráví o čase před narozením Ježíše?

Pro mládež a dospělé:

- Kdo je v Bibli hodnocen více než drahé perly?
- Kde uzdravil Pavel chromého od narození?
- Z čeho jsou brány nového Jeruzaléma, které viděl Jan ve vidění?

Odpovědi na otázky posílejte vždy do konce měsíce na e-mail: zdislava@dltm.cz, nebo na adresu: Zdislava, Dómské náměstí 9, 412 88 Litoměřice

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické. Adresa redakce: Biskupství litoměřické - diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 1/1, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz). Za obsah časopisu odpovídá P. Stanislav Příbyl (pribyl@dltm.cz). Redakce: Jana Michálková (michalkova@dltm.cz), Marie Koscelníková (koscelnikova@dltm.cz). Grafická úprava: Miroslav Zelenka. Tisk: Tiskárna Zetka tisk, s.r.o. (tiskarna.zetka@volny.cz). Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042. Objednávky a distribuci zajišťuje Vydavatelství IN, s.r.o. (zdislava@in.cz), tel. 775 598 604 prostřednictvím Postservisu. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

NADACE ČEZ

Vydání časopisu podpořila Nadace ČEZ

Madona z Vilémova

pravděpodobně se jedná o dílo Ulricha Creutze
datované po roce 1516.

Stojící postava Madony
je zobrazena s neoděným Ježíškem.

Polychromovaná dřevorezba
je vysoká 123 cm.

V roce 1997 ji restaurovala Anna Svobodová.

Ze sbírek litoměřické diecéze